

panorama wałbrzyska

www.walbrzych.naszemiasto.pl

Nr 17

PROKURATURA
SĄ ZARZUTY
DLA CZTERECH
MĘŻCZYZN ZA
TORTUROWANIE
I ODDAWANIE
MOCZU
NA OFIARĘ
str. 3

DOBROczynność

Mamy w Wałbrzychu żonkilową kwestę

Ponad 800 wolontariuszy wyruszyło w miasto z puszkami i kwiatami, by zbierać datki. Są przeznaczone dla Hospicjum im. Jana Pawła II. Młodzież jest ubrana w żółte koszulki, a darczyńcom wręcza żółte żonkile. Wszyscy wiedzą, że to kolor nadziei.

str. 6

20 kwietnia rozpoczęła się w mieście i gminach aglomeracji wałbrzyskiej żonkilowa kwesta. Do 27 kwietnia wolontariusze z puszkami i identyfikatorami

będą zbierali na ulicach miasta i w dużych sieciach handlowych datki na rzecz podopiecznych stacjonarnego hospicjum oraz na rehabilitację

niepełnosprawnych dzieci, będących pod jego opieką.

Za datki młodzi wręczą darczyńcom żonkile, które wcześniej, jesienią

posadzili właśnie w tym celu. Oprócz kwiatów dają również naklejki z symbolicznym żonkilem. Warto okazać serce!

Każdy może wesprzeć hospicjum, przekazując darowiznę na jego konto: 91 1090 2271 0000 0001 4245 4101 z dopiskiem „Żonkilowa Kwesta”. ©

ZAMEK KSIĄŻ

Takiego remontu nie było od pół wieku. Za kilka lat nie poznacie salonów i buduaru Daisy **str. 4**

SPORT W WAŁBRZYCHU

Stadion przy ul. Kuśocińskiego do remontu. Wieczorami będzie tam jasno, jak w dzień **str. 8**

RYNEK PRACY

Rekordowa edycja Strefowych Targów Pracy w Wałbrzychu. Można było wręcz przebierać w ofertach zatrudnienia! **str. 9**

Nr ISSN 2082-8446
Nr indeksu 272663

Eliza
Gniewek-Juszczak

Na trzeźwo i za szybko

Mieliśmy niedawno Światowy Dzień Trzeźwości i Europejski Dzień Kontroli Prędkości. Z badań Instytutu Transportu Samochodowego wynika, że aż 99,8 proc. kierowców samochodów osobowych w Polsce jeździ na trzeźwo. To stawia nasz kraj w ścisłej europejskiej czołówce, a obowiązują u nas jedne z najbardziej rygorystycznych limitów w Europie. Pasy zapina 97 proc. osób w autach osobowych. Z telefonu nie korzysta 97 proc. badanych kierowców. Jest świetnie? Nie do końca.

ITS informuje, że w Polsce zaledwie 23 proc. kierowców samochodów osobowych jeździ w mieście z prawidłową prędkością. Oznacza to, że blisko 80 proc. przekracza prędkość tam, gdzie ryzyko potrącenia pieszych jest największe. Jazda w mieście 60 km/h, zamiast 50 km/h drastycznie zmniejsza szanse pieszego na przeżycie. Droga hamowania zwiększa się o około 9 metrów, a prawdopodobieństwo śmierci pieszego wzrasta z 60 proc. przy prędkości zderzenia 50km/h do 85 proc. przy prędkości zderzenia 60 km/h. Ekspersi z ITS radzą przestać traktować prędkość jako niegroźne wykroczenie.

Wygląda na to, że poseł Łukasz Mejza pasuje jako przykład danych o kierowcach. Zapina pasy. Nie gada przez telefon, kiedy prowadzi. Jedzie na trzeźwo. Ale jeździ za szybko. Media wyliczają mu, że zgromadził już 168 punktów karnych i dostał 17 mandatów na łączną kwotę ponad 18 tysięcy złotych. Ciągłe w pędzie. Ciągłe w niedoczasie. Brzmi znajomo?

Jesteś kierowcą? Nie bądź, jak poseł Mejza. Pomyśl i zwolnij. To zawsze dobry wybór. ©©

WAŁBRZYCH

Zamek Książ odłoni swe uroki nocą

Macie ochotę zwiedzić zamek Książ w Wałbrzychu inaczej niż zazwyczaj? Będzie to możliwe 16 maja br. podczas Nocy Muzeów. Nie zabraknie tego wieczoru nowości.

- Odkryjcie ponownie udostępniony po dwóch latach północny taras, teraz w zupełnie nowej odsłonie. Przespacerujcie się jego zabytkowymi arkadami. Zobaczcie lapidarium zamku Książ i poznajcie „Historie zaklęte w kamieniu” - zachęają w Książu.

Szczegóły wydarzenia: 16 maja, godzina 19.00, wejścia grup co 15 minut, czas zwiedzania z przewodnikiem - około 40 minut, cena biletu - 10 zł. Liczba miejsc jest ograniczona, więc warto już teraz zarezerwować bilety na: <https://tiny.pl> lub tradycyjnie w zamkowych kasach. PG

WAŁBRZYCH

Testujemy w mieście kolejnego elektryka

Na ulicach Wałbrzyska jest testowany kolejny autobus. Ostatnio sprawdzano przez kilka dni elektrycznego Mercedesa eCitaro G. Kursował na liniach miejskich i był bardzo chwalony za m.in. nowoczesne rozwiązania oraz komfort. Teraz przyszedł czas na pojazd z Hiszpanii - elektrycznego Isazara.

- Nowoczesny design, cicha jazda i zeroemisyjny napęd. Przekonamy się, jak sobie poradzi w wałbrzyskich warunkach - informują w Miejskim Zakładzie Usług Komunalnych.

Mieszkańcy mogli to potwierdzić (lub nie) osobiście po tym jak, Isazar pojawił się na linii nr 11. PG

Kwiatowa makrama symbolem wsparcia

Paweł Gołębiowski
Wałbrzych

Kwiatowa makrama zawisła na Oddziale Onkologicznym szpitala im. dra Alfreda Sokołowskiego w Wałbrzychu. Zrobiły ją podopieczne Dolnośląskiej Fundacji Onkologicznej.

Przy wejściu na Oddział Onkologiczny w Specjalistycznym Szpitalu im. dra Alfreda Sokołowskiego w Wałbrzychu zawisła duża, kolorowa makrama. Praca artystyczna z elementami kwiatów jest dziełem około 30 pań - uczestniczek warsztatów makramowych, prowadzonych w Dolnośląskiej Fundacji Onkologicznej.

- To dla nas ogromne wzruszenie widzieć, że makrama, stworzona z tylu emocji, historii i serc naszych podopiecznych znalazła swoje miejsce właśnie tutaj, na Oddziale Onkologicznym - podkreślają w Fundacji ze Świdnicy.

Jedną makramę przekazali już wcześniej do tamtejszego szpitala. Teraz zdecydowali się na Wałbrzych.

Warsztaty makramowe prowadzą od prawie pięciu lat. Tworzenie makram jest bowiem nie tylko wyrazem artystycznych upodobań, ale przede wszystkim źródłem radości, spokoju i okazją do oderwania się od codziennych trosk. Wszystko to w atmosferze wzajemnej akceptacji, zrozumienia i współodczuwania.

Makramę do wałbrzyskiego szpitala przekazywały podopieczne Dolnośląskiej Fundacji Onkologicznej w towarzystwie Joanny Gadzińskiej - psycholożki, psychoonkolożki i certyfikowanej terapeutki oraz Katarzyny Hrynac - pedagog i arteterapeutki, prowadzącej warsztaty „Makramowo”.

- Ten niezwykle dar ma dla naszej placówki szczególne znaczenie. Jest nie tylko piękną formą artystyczną, ale przede wszystkim symbolem wsparcia, nadziei i solidarności z osobami, zmagającymi się z chorobą onkologiczną. Wnosi do szpitalnej przestrzeni kolory, ciepło i poczucie bliskości, tak ważne w procesie leczenia - zapewnia Jolanta Królak, dyrektorka szpitala. ©©

FOT. ZAMEK KSIĄŻ W WAŁBRZYCHU

WAŁBRZYCH

Ukwiecony autobus zapowiada festiwal

Na ulice Wałbrzyska wyjechał autobus komunikacji miejskiej, udekorowany pięknymi kwiatami. Ten niezwykle, kwietny pojazd wprowadza do miasta element wiosennego klimatu, ale przede wszystkim jest zapowiedzią Tauron Festiwalu Kwiatów i Sztuki, który odbędzie się w zamku Książ od 30 kwietnia do 3 maja.

Książ przygotował kwietny autobus wspólnie z Miejskim Zakładem Usług Komunalnych. Zachwycające, florystyczne aranżacje w pełnych energii, wiosen-

nach kolorach to dzieło zespołu z Mistrzowskiej Szkoły Florystyki Macieja Krzusa. Autobus ruszył 16 kwietnia na swoją pierwszą trasę nr 2: Szpital Sokołowskiego - Galeria Victoria - Boguszów. Pasażerowie pierwszego kursu byli zachwyceni doznaniem podczas jazdy.

- To właśnie ten magiczny pojazd będzie was woził w dniach festiwalu na trasie Centrum - zamek Książ, zapraszając do świata kwiatów jeszcze zanim przekroczyć bramy zamku - informują w Książu. PG

STYPENDIA

FOT. GMINA MIEROSZÓW

Stypendia burmistrza Mieroszowa Andrzeja Lipińskiego za wyniki w nauce otrzymało 42 uczniów z trzech szkół na terenie gminy: PSP w Mieroszowie, PSP w Kowalowej oraz z Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Sokołowsku. - To wyróżnienie ma w tym roku wymiar symboliczny i historyczny. Otrzymanie stypendium w roku jubileuszu 700-lecia Mieroszowa to szczególnie zaszczyt. Nasi zdolni uczniowie stają się częścią pięknej, wielowiekowej historii tej gminy, udowadniając, że jej przyszłość jest w najlepszych rękach - podkreślają z dumą w Mieroszowie. PG

Zarzuty za przestępstwa z filmu grozy

Adrianna Szurman
Bystrzyca Kłodzka

Przesłuchania w Prokuraturze Rejonowej w Bystrzycy Kłodzkiej. Są zarzuty za torturowanie i oddawanie moczu na ofiarę.

Szesnastego kwietnia br. w Prokuraturze Rejonowej w Bystrzycy Kłodzkiej było przesłuchiwanym czterech mężczyzn. Zostali zatrzymani przez policję w związku z upublicznionym w internecie filmikiem, na którym zarejestrowano, jak jeden ze sprawców oddaje mocz na ofiarę. Wśród napastników miał być mężczyzna, zastrzelony 10 kwietnia w Bystrzycy Kłodzkiej i jeszcze jedna osoba, która brała udział w tym zdarzeniu.

Przesłuchania w prokuraturze w Bystrzycy Kłodzkiej

Jak informuje dolnośląska policja:

„Zatrzymane 15 kwietnia osoby z powiatu kłodzkiego, podejrzane o udział w brutalnym zdarzeniu na terenie Bystrzycy Kłodzkiej, które miało

Napastnicy usłyszeli zarzuty. Na ofiarę krzyczało, szczyło ją i zastraszało kilka osób.

miejsce we wrześniu ubiegłego roku i podczas którego to nagrano zawierający drastyczne sceny materiał wideo, usłyszeli zarzuty m.in. za czyny z art. 189 par. 1, art. 217, art. 158 par. 1 Kodeksu karnego oraz jedną z nich w związku z posiadaniem narkotyków także z art. 62 ust. 3 Ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii.”

Jeden z podejrzanych ma zarzut posiadania narkotyków, a wszyscy - pozbawienia wolności osoby zarejestrowanej na filmie, naruszenia jej nietykalności cielesnej i narażenia na niebezpieczeństwo utraty życia lub zdrowia. Trwają czynności z podejrzanymi o dręczenie ofiary i oddawanie na nią moczu.

Na razie nie wiadomo, czy i jakie środki zostaną zastosowane wobec zatrzymanych ani czy przyznali się do winy. Jakie wyjaśnienia złożyli? Czy mieli związek z wydarzeniami z 10 kwietnia, podczas których został zastrzelony 26-letni Krzysztof L. i czy on lub jego koledzy zostali zarejestrowani na filmie?

Tuż przed końcem pracy Prokuratury Okręgowej w Świdnicy jej rzecznik, prokurator Mariusz Pindera tłumaczył, że przesłuchania i czynności z udziałem czterech podejrzanych o dręczenie ofiary mogą potrwać dłużej.

- Podejrzani zostali zatrzymani 15 kwietnia wieczorem. Prokuratura Rejonowa w Bystrzycy Kłodzkiej to nasz najmniejsza jednostka. Obecnie jest w niej tylko dwóch prokuratorów. Czynności z udziałem zatrzymanych osób trwają i potrwają jeszcze długo. Nie wiadomo, w jakim czasie prokurator zdoła przesłuchać wszystkie osoby - tłumaczył prokurator Mariusz Pindera z Prokuratury Okręgowej we Wrocławiu.

Tortury zostały zarejestrowane na filmie. Ofiarę gnębiło kilku sprawców

Na filmie, którego nie zdecydowaliśmy się opublikować na naszej stronie internetowej z uwagi na zarejestrowane na nim upokarzanie i dręczenie ofiary, widać jak jeden z oprawców oddaje mocz na głowę i twarz mężczyzny. Ten zasła-

nia się rękami, co tylko rozjusza osoby, które znajdują się w pomieszczeniu. Krzyczą, szczyją i zastraszają ofiarę, słysząc ciągle przekleństwa i żądania w rodzaju: „otwórz pysk”, „k... j...”, „dzi...o”. Słysząc śmiech. Wszystkie twarze są zamazane.

Jak mówią nam policjanci, zdarzenie miało miejsce kilka miesięcy temu. Bulwersuje ich to, że osoba, która była w posiadaniu filmu nie przekazała go wcześniej policji.

Jak mówią, ofiara mogła być przerażona, zawstydzona i poniżona, dlatego nie skontaktowała się z policją, a samo dotarcie do niej po tak długim czasie było dużym wyzwaniem i kosztowało dużo wysiłku. Poza tym wątpliwe było, czy zechce złożyć zeznania w tej sprawie.

Filmik został opublikowany w kontekście strzelaniny, do jakiej doszło 10 kwietnia w Bystrzycy Kłodzkiej. 28-letni Borys B., instruktor strzelectwa zastrzelił z karabinu 26-letniego Krzysztofa L. Twierdzi, że w obronie koniecznej. Wiele mieszkańców Bystrzycy Kłodzkiej bało się zabitego mężczyzny i jego środowiska.

©©

REKLAMA

0111470599

1.5%

Pomóż, nie bądź obojętny!

KRS 0000154454

TOWARZYSTWO OPIEKI NAD ZWIERZĘTAMI
W POLSCE
www.toz.pl

W II LO będzie cieplej i znacznie oszczędniej

Adrianna Szurman
Wałbrzych

Rusza termomodernizacja II Liceum Ogólnokształcącego w Wałbrzychu. Będzie cieplej, oszczędniej i jaśniej. Później rozpocznie się remont boiska.

Jest umowa na termomodernizację II Liceum Ogólnokształcącego w Wałbrzychu. Dzięki pracom poprawi się komfort korzystania z sali gimnastycznej, która jest piętą achillesową budynku, porównywanego do wałbrzyskiego Hogwartu. Będzie cieplej, jaśniej i taniej. Teraz II LO za ogrzewanie płaci nawet milion złotych rocznie.

- Problem tej sali gimnastycznej sięga jeszcze czasów, kiedy ja byłem uczniem tej szkoły. Kończyłem ją w 1979 roku, to jeszcze was nie było na świecie. I pamiętam, jak ciągnęło z góry zimno, a kaloryfery były gorące. Jak szedłem do szkoły, to były kłęby duszącego dymu, bo we wszystkich kotłowniach pod drodze paliło węglem brunatnym. A kiedy był z nim problem, to byle czym. Nikt wtedy nie myślał o ekologii - wspominał prezydent Wałbrzycha Roman Szelemej, zwracając się do uczniów II LO, w towarzystwie których podpisano umowę na termomodernizację szkoły.

Jak podkreślił prezydent, obecnie szkołę ogrzewa się gazem, a kotłownia liczy 20 kilka lat. Inwestycje w II LO będą

kosztowały 10 mln zł, z czego znaczną część środków stanowi dofinansowanie unijne.

Za te pieniądze zostanie zainstalowane nowe ogrzewanie z pompami ciepła, docieplony będzie strop budynku, będzie lepsza wentylacja w sali gimnastycznej, zostaną wymienione instalacja elektryczna i oświetlenie, także to wskazujące drogi ewakuacyjne. Będą nowe systemy przeciwpożarowe, monitoring i instalacja hydrantowa.

Jak zaznacza Grzegorz Sadownik, prezes firmy wykonawczej Pre-Fabrykat, prace obejmą m.in. 400 grzejników, które zostaną wymienione, a także zasilanie grzejników, do tego LED-owe, energooszczędne oświetlenie. To sprawi, że rachunki w II LO będą znacznie niższe.

Dyrektor II LO Robert Wróbel podkreśla, że szkoła zrobi wszystko, aby uczniowie i nauczyciele jak najmniej odczuli skutki prowadzonych prac. Część z nich będzie się toczyła w weekendy i poza lekcjami. W czasie matur prace zostaną przerwane.

II LO to kolejna szkoła w Wałbrzychu, która przechodzi termomodernizację. Miasto za inwestowało m.in. w Szkołę Podstawową nr 26 na Podzamczu oraz w I LO.

Jest obietnica miasta, że po zakończeniu termomodernizacji, remont przejdzie boisko szkolne, któremu do nowoczesnych obiektów daleko.©©

FOT. PAMEŁ GOŁEBIOWSKI

WAŁBRZYCH

„Być Kimś” wstępem do dobrej szkoły

Siedemnastego kwietnia w II Liceum Ogólnokształcącym im Hugona Kołłątaja w Wałbrzychu odbyła się gala konkursu „Być Kimś”. To interdyscyplinarne współzawodnictwo dla uczniów szkół podstawowych. Najlepsi zdobywają dodatkowe punkty rekrutacyjne do szkół ponadpodstawowych. Tym razem z grona

176 uczestników (uczniowie 23 szkół podstawowych) wyłoniono 14 laureatów.

Być może w przyszłości tegoroczni zwycięzcy wybiorą właśnie II LO. Kierunki nauczania w tej szkole to: matematyczno-fizyczny, biologiczno-chemiczny, humanistyczny oraz językowo-turystyczny. PG

INWESTYCJA TAKIEGO REMONTU NIE BYŁO W ZAMKU KSIĄŻ OD PÓŁ WIEKU!

Za kilka lat nie poznacie salonów i buduaru Daisy

Adrianna Szurman
Wałbrzych

Rusza potężny remont w zamku Książ w Wałbrzychu za ponad 30 mln zł. Zmieni się kilka salonów, będą też nowe wyjście na tarasy i nowe atrakcje.

To największy remont w zamku Książ od ponad 50 lat. Spółka zdobyła ponad 21 mln zł ze środków Unii Europejskiej, ponad 10 mln zł dołoży z własnych pieniędzy. Zmieni się naprawdę wiele.

Zamek zdobył 21 mln zł dofinansowania z UE

Zamek Książ ogłosił 16 kwietnia wygraną w konkursie Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego, w ramach którego zamek zdobył ponad 21 mln zł dofinansowania ze środków europejskich w ramach programu Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027.

Jak podkreśla prezydent Wałbrzycha, to największy remont obiektu od pół wieku, który znacząco wpłynie na rozwój turystyki i ochronę dziedzictwa kulturowego regionu. Jednocześnie gratuluje zespołowi zamku Książ tak dobrze przygotowanego wniosku. Po Zamku po raz ostatni większe środki z ministerstwa zdobył w czasie, kiedy ministrem kultury był Bogdan Zdrojewski.

Dzięki projektowi, przygotowanemu przez pracowników zamku, kilku salonom zostanie przywrócony wygląd i wystrój z czasów księżnej Daisy. Pomieszczenia zostały zniszczone w czasie II wojny światowej i w latach powojennych. Prace skoncentrują się na barokowym wystroju.

- W naborze złożono 87 wniosków, z których dofinansowanie uzyskały 24 projekty o łącznej wartości wsparcia 653 mln zł. Najwięcej z nich jest na Dolnym Śląsku, co nas bardzo cieszy - mówi wojewoda dolnośląska i wieloletnia prezeska zamku Książ Anna Żabska.

Prace potrwać trzy lata

Prace potrwać trzy lata i obejmą wszystkie salony barokowe, w tym Salon Włoski, Gier, Chiński, Biały, Zielony i Salę Maksymilianą.

- Prace obejmą również Schody Cesarskie na trzech pię-

FOT. ZAMEK KSIĄŻ W WAŁBRZYCHU

Zamek zdobył na remont ponad 21 mln zł dofinansowania ze środków europejskich.

Kilku salonom zostanie przywrócony wygląd i wystrój z czasów księżnej Daisy. Chodzi głównie o barokowe detale.

trach, salonik portretowy oraz odtworzenie amfilady z werandą, prowadzącej z Sali Krzywej na Taras Kasztanowy. Odtworzony zostanie także Buduar Daisy oraz barokowe schody, prowadzące na Taras Orzechowy - wylicza Mateusz Mykityszyn, rzecznik zamku.

Tak dodaje, zespół ekspertów będzie decydował o sposobie i zakresie prowadzenia prac. A także o tym, które elementy zostawić, uzupełnić, odrestaurować, a których pozbyć się

Anna Nowakowska:
- Zależy nam na odtworzeniu zabytkowych miejsc. Znikną aranżacje, których nie ma w źródłach historycznych.

z zamku. Uzupełniana będzie np. kamienna podłoga w Sali Maksymiliany. Kolor zmieni salon z białego na czerwony, odtworzone zostanie także zamurwane wyjście na dziedziniec. Konserwatorka zabytków z Wałbrzycha Anna Nowakowska zaznacza, że zespół dysponuje wieloma zdjęciami i dokumentami źródłowymi.

- Zależy nam na wiernym odtworzeniu tych miejsc, a zlikwidowaniu aranżacji, które nie znajdują pokrycia w źródłach historycznych - podkreśla.

Jak podkreśla prezeska zamku Książ, w czasie prac niektóre pomieszczenia zostaną zamknięte, ale w zamku jest tyle ciekawych tras i atrakcji, że turyści z pewnością nie będą zawiedzeni.

Zajmą się nie tylko barokiem

Równolegle z tymi pracami będą prowadzone inwestycje infrastrukturalne, takie jak wymiana wind oraz kolejny etap wymiany stolarki okiennej przy Czarnym Dziedzińcu. Projekt zakłada także działania proekologiczne, w tym zwiększenie bioróżnorodności na punkcie widokowym.

- Oprócz prac budowlanych i konserwatorskich przewidziano szeroki pakiet działań edukacyjnych i promocyjnych. Powstanie nowa strona internetowa, zostaną zorganizowane webinary oraz warsztaty przyrodnicze. Zostanie wprowadzona nowa oferta edukacyjna, obejmująca sześć zajęć kulturalnych, a pracownicy przejdą cykl szkoleń. Planowane są również spektakle i przedstawienia, uruchomienie mini księgarni w zamku oraz rozwój programu wolontariatu - wylicza Dorota Karolewska, prezeska zamku Książ.

Projekt zakłada także promocję ginących zawodów oraz międzynarodową współpracę z partnerem z Czech - klasztorem w Broumovie. Wspólnie powstanie nowy produkt turystyczny: Szlak Baroku na Śląsku, uzupełniony o wirtualne spacerzy 3D.

Realizacja projektu rozpoczęła się w styczniu 2025 roku i potrwa pięć lat. Wszystkie zaplanowane działania muszą się zakończyć w 2029 roku.©©

Niewielu wie o krypcie rodu Hochbergów

Monika Fajge
Roztoka

Ta krypta jest schowana pod niewielkim kościołem w gminie Dobromierz. Kryje zdobione sarkofagi znanego rodu, ale słyszało o niej niewiele.

Roztoka to niewielka wieś w gminie Dobromierz w powiecie świdnickim, położona wzdłuż Nysy Szalonej. Miejscowość jest przesiąknięta historią hrabiowskiej linii rodu von Hochberg. Znajdziecie tam należący niegdyś do Hochbergów, otoczony fosą pałac, a pod ołtarzem w kościele parafialnym kryptę, w której spoczywają członkowie wielkiej rodziny.

Rodzina z wielką tradycją

Hochbergowie przybyli na Śląsk pod koniec XIII wieku. Pierwsze zapisane wzmianki, dotyczące tego rodu pochodzą z 1290 roku.

„W XV wieku podzielił się na linię szlachecką z siedzibą w Dobrocinie koło Dzierżonowa, wymarłą linię baronowską z Buczynki koło Lubina, hrabiowską z Książa i Roztoki oraz wyodrębnioną z tej ostatniej linię książęcą z Książa oraz Pszczyny. Prawie wszyscy potomkowie Hochbergów nosili od XVII wieku imiona Hans Heinrich, zatem numerowano ich w kolejności urodzenia, a nie panowania. Dla przedstawicieli hrabiowskiej linii z Roztoki zarezerwowano numery parzy-

FOT. MONIKA FAJGE

Pod ołtarzem znajduje się krypta, do której przeniesiono sarkofagi i trumny Hochbergów.

ste, dla odróżnienia od linii panującej na zamku Książ i w Pszczynie” - czytamy na stronie zamkroztoka.pl.

Historia Hochbergów w Roztoce

Wieś była związana z rodziną von Hochberg do 1945 roku. Jak podają źródła, Conrad von Hoberg (von Hochberg) kupił posiadłość 2 stycznia 1497 roku. 12 lat później, w 1509 roku, nabył dobra w Książu, które do roku 1942 również pozostawały własnością Hochbergów.

„W roku 1520 Conrad zmarł i został pochowany w kościele w Roztoce. Dzieliąc majątek, jego synowie wyodrębnili dwie linie rodziny Hochbergów: roz-

tocką i książańską. Ta ostatnia powiększyła w roku 1850 swoje dobra o posiadłość w Pszczynie, przez co została wyniesiona do grona najznakomitszych rodów arystokratycznych w Europie. Losy obydwu linii przeplatały się ze sobą wzajemnie” - informuje wikipedia.

W 1765 roku majątek Hochbergów wyceniono na 39.288 talarów, a Roztokę uważano za jedną z najbogatszych posiadłości w okolicy. Miała 557 mieszkańców, młyn wodny, 17 rolników, 16 ogrodników oraz pałac z dużym folwarkiem.

W roku 1825 właścicielem Roztoki był hrabia Hans Heinrich VI von Hochberg. Wieś liczyła około 665 mieszkańców, miała pałac ze wspaniałym par-

kiem i oranżerią, folwark i 6 warsztatów tkackich.

Z kolei kiedy Roztoką rządził Hans Heinrich X von Hochberg (1840 rok), we wsi stały 92 domy, browar i 2 gospody.

Krypta pod kościołem przez lata była zapomniana

Na początku XVIII wieku w Roztoce zaczęły się odbywać nabożeństwa ewangelickie. Ko-

Hochbergowie przybyli na Śląsk pod koniec XIII wieku. Pierwsze zapisane wzmianki, dotyczące tego rodu pochodzą z 1290 roku.

FOT. MONIKA FAJGE

Hochbergowie byli kiedyś chowani w kościele katolickim.

ściół powstał najprawdopodobniej w latach 1873-1874 na miejscu wcześniejszego domu modlitwy. Ufundował go Hans Heinrich Bolko XIV von Hochberg.

„Wszystkie wykonane w budynku freski i malowidła są dziełem znanego malarza i rysownika Carla Andrae. Pod ołtarzem znajduje się odnowiona niedawno krypta, do której podczas powodzi zostały przeniesione sarkofagi i trumny rodziny Hochbergów z kościoła katolickiego. Wiele z nich uległo jednak zniszczeniu” - podaje portal karkonoszego.pl.

W 1945 roku kościół został przejęty przez katolików i od-tąd pełni funkcję rzymsko-katolickiego kościoła parafialnego

pw. św. Stanisława Biskupa i Męczennika.

Miejscem pochówku rodu Hochbergów, oprócz krypty w kościele w Roztoce, były także: krypty i podziemia kościoła św. Mikołaja w Świebodzicach, mauzoleum w Książu, wyspa na Łąbędzim Stawie w Książu oraz mauzoleum przy parku pałacowym w Pszczynie.

Roztoka współcześnie

Pierwsi Polacy przybyli do Roztoki jeszcze w 1939 roku i byli zatrudnieni do prac przymusowych. Napływ stałych osadników nastąpił w latach 1945-1946. Zajmowali się przede wszystkim rolnictwem. Po przednich mieszkańców wysiedlono do Niemiec. ©©

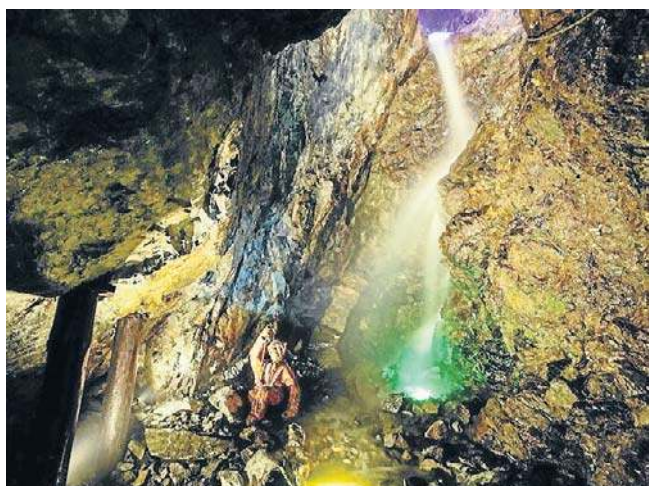
Podziemny wodospad zachwyca turystów

Adrianna Szurman
Złoty Stok

Cudo! Zaglądamy do wyjątkowego, podziemnego wodospadu w Złotym Stoku. Jest jedynym takim w Polsce. Koniecznie musicie go zobaczyć!

Na Dolnym Śląsku znajduje się jedyny w Polsce podziemny wodospad. Ten cud natury można przez cały rok oglądać w kopalni złota w Złotym Stoku.

Kopalnia została udostępniona turystom w maju 1996 roku. To mieszcząca się w dawnej kopalni złota i arsenu atrakcja turystyczna, którą każdego roku odwiedza tysiące turystów z całego świata. Nie brakuje tu atrakcji zarówno dla dzieci, jak i dorosłych, a w ofercie zwiedzania znajdziemy: kopalnię złota, średniowieczną

FOT. PAULINA SCHULZ

Wodospad znajduje się 23 metry pod powierzchnią ziemi, w dawnej kopalni złota i arsenu w Złotym Stoku.

osadę górniczą i Sztolnię Ochrową. Wszystkie te niezwykłe miejsca turyści odkrywają w towarzystwie przewodnika.

Odwiedzając to miejsce, warto pamiętać także o odpow-

wiednim ubiorze. W kopalni oraz Sztolnię Ochrowej temperatura wynosi od 7 do 10 stopni Celsjusza. W sezonie letnim od 1 kwietnia do 31 października kompleks jest czynny

od godz. 9.00 do 18.00. W sezonie zimowym, tj. od 1 listopada do 31 marca, od godz. 9.00 do 16.00. Wybierając się do kopalni złota nie trzeba dokonywać wcześniejszej rezerwacji. W pobliżu kopalni znajduje się bezpłatny parking. Czas zwiedzania jest zależny od wyboru atrakcji. Może zająć od 1,5 do 3,5 godziny.

Jedyny w Polsce podziemny wodospad znajduje się w Czarnej Sztolnię, 23 metry pod powierzchnią ziemi. Urok spadającej z wysokości 8 metrów wody podkreśla dodatkowo kolorowe podświetlenie. To prawdziwy unikat na skalę Europy.

Cennik zwiedzania kopalni złota jest następujący: sama kopalnia - bilet normalny 53 zł, ulgowy 43 zł, dzieci do lat 4 bezpłatnie; średniowieczna osada górnicza (odpowiednio) - 42 i 32 zł; Sztolnia Ochrowa - 31 i 26 zł. ©©

REKLAMA

0011512225

OGŁOSZENIE O SPRZEDAŻY

1). Przedmiot sprzedaży: Prawo własności do działki ewidencyjnej nr 495/21, obręb 0019, położonej w Wałbrzychu, ul. Ludowej, o łącznej powierzchni 0,0410 ha, zabudowanej budynkiem usługowym o powierzchni 347,00 m², dla której Sąd Rejonowy w Wałbrzychu, VII Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą KW nr SW1W/00051900/0. 2). Określenie upadłego: Justyna Wojnar, zam. 58-300 Wałbrzych, ul. Rejtana 8/3. 3). Określenie Sądu i sygnatury sprawy: Sąd Rejonowy w Wałbrzychu VI Wydział Gospodarczy Ul. Słowackiego 11 58-300 Wałbrzych, Sygn. Akt. SW1W/GUP/5/2024. 4). Podstawa zbycia: Postanowienie Sądu Rejonowego w Wałbrzychu, VI Wydział Gospodarczy z dnia 24 lutego 2025 r., Sygn. akt. SW1W/GUP/5/2024. 5). Wartość oszacowania: 107.000,00 zł, numer postępowania na sprzedaż: VIII, określenie ceny minimalnej: 32.100,00 zł. 6). Termin złożenia oferty i zapłaty wadium: 19 maja 2026 r. 7). Kwota wadium: 3.210,00 zł, oznaczenie rachunku bankowego do wpłaty wadium i pozostałej części ceny: Syndyk Michał Błaszczyński, numer rachunku bankowego: 78 1020 5242 0000 2602 0643 8305. 8). Termin rozpoznania ofert: 21 maja 2026 r., godz. 9:00, miejsce rozpoznania ofert: Kancelaria Syndyka, termin ewentualnej aukcji: 21 maja 2026 r., godz. 9:15, miejsce ewentualnej aukcji: Kancelaria Syndyka.

Pełne warunki sprzedaży oraz pozostałe informacje przekazywane są przez Syndyka masy upadłości Michała Błaszczyńskiego (kom. 662 373 882) lub Pełnomocnika Syndyka Edwarda Stolarczyka (kom. 695 663 414), mail: kancelaria@syndycy.eu. Można również skontaktować się z wyżej wymienionymi osobami celem umówienia na okazanie przedmiotu sprzedaży.

Śledź i polub profil syndycy.eu na facebook(com).

aby być na bieżąco ze wszystkimi postępowaniami na sprzedaż.

REKLAMA

0011459141

ZŁOMOWANIE POJAZDÓW
tel. 600 609 606

Wszystkie formalności załatwiamy na miejscu
Płatność gotówką od ręki
Wydajemy zaświadczenie o demontażu
Odbieramy własnym transportem

Stacja demontażu pojazdów | Czarkowo 16 | 64-125 Poniec

FOT. OSP PROCHOWICE

Uciekający przed policją wrocławianin rozbił swoje auto na drzewie. Uszkodzone zostały też dwa radiowozy.

Dwaj kierowcy uciekali przed policją. Daremnie

Adrianna Szurman
Wałbrzych, region

Szalone ucieczki przed policyjnymi pościgami. Wałbrzyszanin wpadł, a wrocławianin rozbił się na drzewie.

W Wałbrzychu pijany kierowca uciekał przed policjantami. Ci podejrzewając, że mężczyzna może być pod wpływem alkoholu, próbowali zatrzymać go do kontroli na ul. Noworudzkiej. Włączyli w radiowozie sygnały świetlne i dźwiękowe. Kierujący jednak przyspieszył i kontynuował jazdę.

Uciekał samochodem ulicami Kłodzką i Głuszycką. Później porzucił samochód i zaczął uciekać pieszo. 25-latek został obezwładniony i zatrzymany. W trakcie legitymowania oświadczył, że nigdy nie miał prawa jazdy i że jest pijany, dlatego podjął decyzję o ucieczce.

Badanie wykazało, że miał w organizmie 2,48 promila alkoholu. Mężczyzna trafi do izby zatrzymań, a samochód na miejski parking strzeżony. Wałbrzyszaninowi grozi kara pozbawienia wolności do 5 lat, długotrwały zakaz kierowania pojazdami, wysoka grzywna i przepadek równowartości pojazdu.

Szaleńczą ucieczkę przed policjantami tragicznie zakończył natomiast 43-letni wrocławianin. Policjanci ścigali prowadzoną przez niego osobową skodę. Akcję zaczęli koło Lubina, gdzie mężczyzna nie zatrzymał się do kontroli. Uciekający stracił w końcu panowanie nad autem i uderzył w drzewo. Został przetransportowany do szpitala. Okazało się, że ma sądowy zakaz kierowania pojazdami, a ponadto jest poszukiwany przez polską policję i Interpol. ©

Żółte koszulki, balony i żonkile. Trwa zbiórka dla hospicjum

Adrianna Szurman
Wałbrzych

Mamy w Wałbrzychu żonkilową kwestę. Ponad 800 wolontariuszy wyruszyło w miasto z puszkami i kwiatami, by zbierać datki dla hospicjum.

Bardzo żółto zrobiło się 20 kwietnia koło Hospicjum im. Jana Pawła II w Wałbrzychu. Pojawiła się tam młodzież ubrana w żółte koszulki, z żółtymi balonami i żonkilami. Bo to kolor nadziei, który od lat towarzyszy zbiórkom na rzecz podopiecznych hospicjum.

Zbiórka datków będzie trwała do 27 kwietnia

To ważny dzień w kalendarzu hospicjum, bo właśnie 20 kwietnia rozpoczęła się w mieście i gminach aglomeracji wałbrzyskiej żonkilowa kwesta. Do 27 kwietnia wolontariusze z puszkami i identyfikatorami będą zbierali na ulicach miasta i w dużych sieciach handlowych datki na rzecz podopiecznych stacjonarnego hospicjum oraz na rehabilitację niepełnosprawnych dzieci, będących pod jego opieką.

- Spotykamy się w tym wyjątkowym momencie, który łączy ludzi dobrej woli wokół idei pomocy, empatii i solidarności. Dzisiejsze spotkanie to święto ludzi młodych, was wolontariuszy, którzy pokazuje, że

FOT. ADRIANNA SZURMAN

Wolontariusze z wałbrzyskich szkół zbierają datki na rzecz Hospicjum im. Jana Pawła II.

niesienie pomocy to wartości, które warto pielęgnować - zaznaczyła dr Teresa Nowak, prezeska wałbrzyskiego oddziału Polskiego Towarzystwa Paliatywnego, dziękując także opiekunom szkolnych wolontariatów.

Doktor Teresa Nowak: - Hospicjum to miejsce, w którym jego podopieczni spędzają ostatni czas swojego życia. Warto im pomagać.

Oficjele byli do głębi poruszeni postawą młodzieży

Podczas oficjalnego rozpoczęcia kwesty wiceprezydentka miasta Anna Elżbieta Stec nie kryła wzruszenia oraz wyraziła słowa uznania i dumy z wałbrzyskiej młodzieży, ciesząc się, że młodzi tak licznie zaangażowali się w tak szczytny cel. Głos zabrali także policjanci. Paweł Łabuda tłumaczył, by przestrzegać zasad bezpieczeństwa i nie zapuszczać się z puszkami w ciemne, boczne uliczki czy miejsca odludne.

Za datki młodzi wręczają darczyńcom żonkile, które wcześniej, jesienią, posadzili właśnie w tym celu. Oprócz kwiatów dają też naklejki z symbolicznym żonkilem. Warto okazać serce!

Darowizny można też wpłacać na konto hospicjum

Każdy może wesprzeć hospicjum nie tylko wrzucając datki do puszek, ale także przekazując darowiznę na jego konto: 91 1090 2271 0000 0001 4245 4101 z dopiskiem „Żonkilowa Kwesta”. ©

Zderzenie toyoty z dzikiem. Na Europejce to codzienność

Adrianna Szurman
Wałbrzych

Zderzenie z dzikiem na obwodnicy Wałbrzyskiej. Zamknęli drogę, by zastrzelić zwierzę. A siatek nie ma i nie będzie.

Po otwarciu obwodnicy Wałbrzyskiej wielokrotnie informowaliśmy o kolizjach z dzikimi zwierzętami. Droga przecina ich naturalne środowisko, w którym funkcjonują od lat. Mieszkańcy Wałbrzyskiej wiele razy apelowali o zainstalowanie siatek wzdłuż drogi. Ale miasto powiedziało: „Nie”. I postawiło znaki ostrzegające przed dzikimi zwierzętami. Jak jest taki znak, mogą być kłopoty z uzyskaniem odszkodowania od zarządcy drogi.

FOT. DAMI REGION

Na czas interwencji służb Europejka była zamknięta.

- W Wałbrzychu kolizje ze zwierzętami zdarzają się kilka razy w tygodniu, choć na obwodnicy jest ich w ostatnim czasie mniej. Osobiście uważam, że zabezpieczenia wokół

drogi zwiększają bezpieczeństwo uczestników ruchu - mówi nam Marcin Świeży z Komendy Miejskiej Policji w Wałbrzychu.

Na szczęście nikt nie został ranny, a wtargnięcie dzika na jezdnię nie doprowadziło do poważniejszego wypadku. Co się zdarza.

Jak ustaliliśmy, 21 kwietnia na obwodnicy Wałbrzyskiej około godz. 7.20 kierujący toyotą zderzył się z dzikiem. Kierowcy nic się nie stało. Ale mocno ucierpiało zwierzę. Lekarz weterynarii, który pojawił się na miejscu podjął decyzję o zastrzeleniu zwierzęcia. Drogę tymczasowo zamknięto, by przejeżdżający obok nie byli świadkami drastycznych scen i dla bezpieczeństwa działających na miejscu. ©

W wałbrzyskiej komendzie są nowi policjanci. Już złożyli ślubowanie

Paweł Gołębiowski
Wałbrzych

W Wałbrzychu są dwaj nowi funkcjonariusze. W środę, 15 kwietnia, w Komendzie Miejskiej Policji odbyło się ich uroczyste ślubowanie.

Na uroczystości byli obecni szefowie Komendy Miejskiej Policji oraz bliscy nowo przyjętych funkcjonariuszy. Były gratulacje od komendanta mł. insp. Oktawiusza Cieślaka, który życzył młodym policjantom wytrwałości, determinacji oraz powodzenia podczas szkolenia podstawowego i w dalszej służbie. Funkcjonariusze - po ukończeniu kursu podstawowego - będą pełnili służbę na terenie Wałbrzyskiej oraz powiatu wałbrzyskiego.

FOT. KMP WAŁBRZYCH

Dwaj nowi funkcjonariusze wałbrzyskiej komendy złożyli uroczyste ślubowanie. Teraz czeka ich szkolenie.

- Komenda Miejska Policji w Wałbrzychu prowadzi ciągły nabór do służby. Obecnie dysponujemy jednym wakatem, ale w przypadku braku wolnych miejsc w Wałbrzychu, możliwe jest zatrudnienie przy-

gotowanych do służby funkcjonariuszy w ościennych jednostkach. To doskonała okazja dla osób, które chcą podjąć stabilną, odpowiedzialną i dającą satysfakcję pracę - informują w wałbrzyskiej policji. ©

Hetmańska idzie do dużej przeróbki

Adrianna Szurman
Wałbrzych

Rusza remont i przebudowa ulicy Hetmańskiej w Wałbrzychu. Będą zmiany w parkowaniu. Utrudnienia potrwać kilka miesięcy.

21 kwietnia została podpisana umowa na przebudowę i remont ulicy Hetmańskiej na Podzamczu w Wałbrzychu. Wykonawcą jest firma Serafiński Roads z Ludwikowic Kłodzkich, która wykonywała remont m.in. ulicy Limanowskiego. Prace mają potrwać siedem miesięcy i zakończyć się jeszcze w grudniu tego roku. Będą kosztować ponad 3 mln zł.

Przebudują ulicę na długości 631 metrów

Przebudowany zostanie odcinek, liczący 631 metrów. Od alei Podwale do skrzyżowania ulicy Hetmańskiej z Basztową (w sąsiedztwie Szkoły Podstawowej nr 21). Droga do wysokości hali pozostanie jednokierunkowa.

Prace obejmą zarówno jezdnię, jak i chodniki. Nawierzchnia

Ulica Hetmańska od dawna wymagała remontu. Teraz zostanie na niej przebudowany odcinek, liczący 631 metrów.

nia ma być wykonana z betonowej kostki brukowej. W ramach prac zostanie wyremontowana i przebudowana kanalizacja deszczowa oraz wodociąg, który przechodzi w poprzek drogi.

- Tam, gdzie da się wykonać prace bez wykopów, bezkolizyjnie i bez zamykania ruchu, to tak będzie. Natomiast tam, gdzie trzeba będzie rozkopać drogę z uwagi na kolizje z innymi instalacjami, pojawią się

utrudnienia i dojdzie do zamknięcia drogi - zaznacza wiceprezydent Wałbrzyska Kacper Nogajczyk.

Będą progi zwalniające, kamery i nowe miejsca parkingowe

Na drodze zostaną zainstalowane progi zwalniające i pojawią się trzy kamery monitoringu. Zaplanowano budowę i przebudowę parkingów. Zostanie wyznaczonych 141

miejsc postojowych, w tym 13 dla osób niepełnosprawnych. Miasto zadba także o tereny zielone, o ich zagospodarowanie i rekultywację.

- Bardzo się cieszę, że po przerwie wracamy z przebudową dróg na Podzamcze. Dwa lata temu wykonaliśmy ogromną inwestycję: parking przy ul. Grodzkiej. Robiliśmy też inne rzeczy, jak choćby skatepark. Budujemy nową szkołę. Ale tą inwestycją wracamy do

przebudowy i remontów dróg w tej dzielnicy - dodał prezydent miasta Roman Szelemej.

Jak mówi, ulicę w zasadzie trzeba zbudować od nowa. Podkreśla też, że miasto starało się znaleźć jak najwięcej przestrzeni na stworzenie miejsc parkingowych, ale nie wszędzie było to możliwe. Zaznacza, że ma ich być więcej niż obecnie. A wzdłuż chodników pojawią się barierki, by było bezpiecznie.

Apeluje o wyrozumiałość i cierpliwość. To będzie bardzo dobra, porządna ulica. I już planujemy remonty kolejnych, podobnie jak na Piaskowej Górze.

Nie będzie można parkować wzdłuż jezdni

- Wstępnie przygotowaliśmy projekt organizacji ruchu, niebawem zaczniemy go zatwierdzać i przystąpimy do prac. Remont będziemy prowadzić odcinkowo i odcinkowo będziemy zamykać ulicę Hetmańską dla ruchu - mówi przedstawiciel wykonawcy Tomasz Serafiński.

- Zaadaptowaliśmy wszystkie miejsca, które były także poza pasem drogowym. Będzie porównywalna liczba miejsc do tych, które dzisiaj są zajmowane przez kierowców. Nie będzie można parkować wzdłuż jezdni, ale będą wyznaczone miejsca równoległe obok pasa drogowego - wyjaśnia wiceprezydent Nogajczyk.

Umowę podpisano w towarzystwie miejskich radnych: Małgorzaty Langer Torbus, Michała Liguza i Rafała Głapińskiego. ©

„Matma” przydatna w nauce, ale i w życiu

Paweł Gołębiowski
Wałbrzych

Matematica Applicata udowodnia, że matematyka to Królowa Nauk. Uczniowie podstawówek rywalizowali w tym konkursie ósmy raz.

W Wałbrzychu odbyła się VIII edycja Powiatowego Konkursu Interdyscyplinarnego „Matematica Applicata”. Jest organizowany w Publicznej Szkole Podstawowej nr 15 od roku szkolnego 2017-2018. Uczestniczą w nim młode talenty z przedmiotami do nauk ścisłych.

- Celem współzawodnictwa jest pokazanie uczestnikom w jaki sposób matematyka, Królowa Nauk, jest wykorzystywana w różnych dziedzinach wiedzy i życiu codziennym - informują organizatorzy.

Konkurs odbywa się pod patronatem prof. Stanisława Bartkiewicza - pracownika naukowego Politechniki Wrocławskiej oraz pod auspicjami Stowarzyszenia Szkół Innowacyjnych Regionu Wałbrzyskiego.

Współzawodnictwo składa się z trzech etapów. W VIII edycji tytuł Maestro di Matematica

Applicata zdobyła już kolejny raz Publiczna Szkoła Podstawowa z Oddziałami Integracyjnymi nr 26 w Wałbrzychu. W klasyfikacji indywidualnej tytuł Laureata wywalczyli: Michał Panek (PSP nr 26 w Wałbrzychu), Mateusz Hurkot (ZSP w Szczawnie Zdroju), Kamil Laskowski (PSP nr 26 w Wałbrzychu), Oskar Karaś (ZSP w Szczawnie Zdroju) i Robert Pabis (PSP nr 15 w Wałbrzychu). Wyróżnieni otrzymali Joanna Bujakowska (ZSP nr 3 w Wałbrzychu) i Weronika Szyszkowska (PSP nr 28 w Wałbrzychu). ©

Ci młodzi ludzie wierzą, że „matma” to Królowa Nauk.

Mamy labortorium dla młodszych i starszych

Adrianna Szurman
Wałbrzych

Otwarto nowoczesne laboratorium STEAM w filii Politechniki Wrocławskiej w Wałbrzychu. Ma służyć wszystkim mieszkańcom - od maluchów po seniorów.

- Kiedyś działała tutaj stołówka, a obecnie, po szybkim remoncie, jest nowoczesne laboratorium STEAM. Tonowa przestrzeń edukacyjna, z której będą mogli korzystać nie tylko studenci, ale wszyscy chętni wałbrzyscy - mówił 21 kwietnia prof. dr hab. Jerzy Detyna, dyrektor wałbrzyskiej filii Politechniki Wrocławskiej.

Uroczyste otwarcie Laboratorium STEAM

STEAM to skrót od angielskich słów: science - nauka, technology - technologia, engineering - inżynieria, art - sztuka oraz mathematics - matematyka.

Jak podkreślali przedstawiciele wałbrzyskiej filii Politechniki Wrocławskiej, to kompetencje kluczowe we współczesnym świecie. Chodzi o prak-

tyczne stosowanie wiedzy, kreatywne rozwiązywanie problemów i rozwijanie ścisłych umiejętności u dzieci i młodzieży, przygotowujących młodych ludzi do wyzwania rynku pracy.

Regionalne Laboratorium STEAM powstało z inicjatywy Urzędu Marszałkowskiego Województwa Dolnośląskiego z pieniędzy w ramach Krajowego Planu Odbudowy. To narzędzie do kształcenia zawodowego i szkolnictwa wyższego. Chodzi o to, by uczyć się przez całe życie. Laboratorium ma wesprzeć mieszkańców w rozwoju kompetencji i pomóc im w dopasowaniu umiejętności do potrzeb rynku pracy.

Jak zaznaczano, aż 60 procent dorosłych Europejczyków wciąż się uczy.

Placówka dla wszystkich

Z laboratorium będą korzystali nie tylko studenci, ale także zorganizowane grupy dzieci i młodzieży ze szkół podstawowych i ponadpodstawowych oraz dorośli mieszkańcy regionu, w tym również seniorzy - na przykład w ramach uniwersytetów III wieku.

Regionalne Laboratorium STEAM w Wałbrzychu od dnia otwarcia budzi ogromne zainteresowanie mieszkańców.

W wydarzeniu wzięli udział przedstawiciele władz Wałbrzyskich, samorządu województwa dolnośląskiego, wyższych uczelni, instytucji otoczenia biznesu i firm, zainteresowanych rozwojem kadr technicznych. Nie zabrakło także uczniów III Liceum Ogólnokształcącego oraz „Energetyka”.

Wałbrzych nie jest jedynym miejscem, gdzie otwarto takie laboratoria. Wcześniej uruchomiono je w Jeleniej Górze i Le-

gnicy. Wałbrzyskie jest jednak największe i najbardziej kosztowne - samo jego wyposażenie kosztowało 750 tys. zł.

Oprócz laboratoriów Politechnika Wrocławska utworzy także klaster Akademickich Biur Karier oraz rozwinięć współpracy szkół wyższych. Wszystko po to, by wypracować skuteczne, innowacyjne mechanizmy współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym na Dolnym Śląsku.

Obrazy w Książu są jeszcze piękniejsze

Pracownicy musieli dobrze dopasować maskujące ramy, wykonane z dębowego drewna. Zadanie było bardzo trudne.

Paweł Gołębiowski
Wałbrzych

Wspaniałe płótna z Sali Maksymiliana w zamku Książ w Wałbrzychu zyskały piękne ramy. Ich montaż był wielkim wyzwaniem.

Zamek Książ w Wałbrzychu odzyskuje dawny blask i pięknie niemal z miesiąca na miesiąc. Ostatnio zamontowano tam maskujące ramy do ogromnych obrazów, zdobiących Salę Maksymiliana. Operacja była trudna i skomplikowana. Trzeba bowiem zdawać sobie sprawę, że dwa płótna mają po 4,5 metra wysokości i 2,7 metra szerokości.

- Trudność zadania nie wynikała tylko z rozmiarów płócien, ale również z ich nietypo-

wych kształtów z łukami wypukłymi u góry i wklęsłymi u dołu obrazów - wyjaśniają w Książu.

Pracownicy musieli zatem dobrze dopasować ramy, wykonane z dębowego drewna. Obrazy przedstawiające „Personifikację czterech pór roku z Jowiszem i Junoną” nad portalem północnym oraz „Personifikację czterech epok z Jowiszem strącającym Saturna” nad południowym prezentują się teraz imponująco.

Są to kopie płócien autorstwa Antona Felixa Schefflera, które namalował w 1732 roku na zamówienie ówczesnego pana na Książu - hrabiego Konrada Ernesta Maksymiliana von Hochberga. Oryginały zaginęły po zakończeniu II wojny światowej. ©

KRÓTKO

SZCZAWNO-ZDRÓJ

Sąsiedzi zauważyli pożar mieszkania

20 kwietnia po godzinie 16.00 w budynku wielorodzinnym przy ul. Kopernika w Szczawnie-Zdroju wybuchł pożar. Do zaproszenia ognia doszło na ostatniej kondygnacji. W płomieniach stało wyposażenie domu, w tym wersalka, która znajdowała się koło pieca. W czasie pożaru właścicielki lokalu nie było w domu. Na szczęście nikt nie został ranny. Na miejscu interweniowały trzy zastępy straży pożarnej. Nie trzeba było ewakuować mieszkańców innych mieszkań. To sąsiedzi zauważyli dym i zaalarmowali straż pożarną. ADA

WAŁBRZYZH

Ukradł pacjentowi jego telefon

Przebywający w wałbrzyskim szpitalu 77-latek zorientował się, że zniknął jego telefon komórkowy o wartości 2,5 tysiąca złotych. Poinformował o tym członków rodziny, a ci przekazali zgłoszenie policjantom z pierwszego komisariatu. Od początku było wiadomo, że kradzieży dokonał ktoś odwiedzający w szpitalu innego pacjenta. Ostatecznie wyszło na jaw, że za sprawą stoi 58-latek. Mundurowi zatrzymali mężczyznę w jednym z mieszkań przy ul. 11 Listopada w Wałbrzychu. Dobrowolnie oddał skradziony telefon i przyznał się do popełnienia przestępstwa. Teraz grozi mu do 5 lat odsiadki. PG

UNISŁAW ŚLĄSKI

Wystarczyła tylko chwila nieuwagi

Bardzo groźnie wyglądało zdarzenie drogowe, do którego doszło na wjeździe do Unisławia Śląskiego od strony Wałbrzyska (na drodze krajowej nr 35). Zderzyły się tam dwa samochody osobowe. Kierującą jednym z nich 33-letnia mieszkanka Mieroszowa - jadąc w kierunku Wałbrzyska - zamyśliła się, przez co chwilowo straciła panowanie nad kierownicą, przecięła oś jezdni i zderzyła się z osobówką, jadącą z przeciwnego kierunku. To auto prowadził 31-letni mieszkaniec Poznania. Obojgu kierującym nic się nie stało, natomiast pasażerka drugiego z pojazdów została przewieziona do szpitala na badania. Policjanci ustalili, że kierujący byli trzeźwi. PG

Urzednicy nie mają teraz wyjścia - obiecali remont stadionu, więc musi być wykonany.

SPORT BĘDZIE REMONT STADIONU PRZY KUSOCIŃSKIEGO

Wieczorami będzie jasno, jak w dzień

Paweł Gołębiowski
Wałbrzych

Niebawem mają ruszyć prace remontowe na stadionie przy ulicy Kusocińskiego w dzielnicy Piaskowa Góra. Ten niewielki obiekt jest w dobrym stanie, ale wymaga pewnych modernizacji.

Na stadionie przy Kusocińskiego zostanie m.in. zainstalowane oświetlenie płyty boiska.

Teraz będą mogli trenować i grać wieczorami

- Zostanie zamontowane nowoczesne oświetlenie LED, także nowoczesny system nawadniania boiska. Będą tu ustawione kontenery, w których znajdą się nowe szatnie i sanitariaty. Powstanie też nowe ogrodzenie obiektu - wylicza Rafał Glapiński, radny miejski w Wałbrzychu.

Miasto dostało na tę inwestycję 700 tys. zł dofinansowania z Urzędu Marszałkowskiego.

- Cieszymy się, dla nas to bardzo ważne. Będziemy mo-

gli prowadzić treningi i rozgrywać mecze także wieczorową porą. Szatnie i sanitariaty przy boisku to wymóg rozgrywek ligowych - mówi Grzegorz Walaśek, trener Flag Miners Wałbrzych, drużyny futbolu flagowego.

Dotychczas trenowali na orliku przy Szkole Podstawowej nr 26, a mecze mogli rozgrywać tylko przy świetle dziennym. Na stadionie przy ul. Kusocińskiego co prawda są obecnie zamontowane lampy, ale niewielkie, oświetlające tylko bieżnię wokół boiska.

Będzie dogrywka

Z obiektu - oprócz Minersów - korzystają też uczniowskie kluby sportowe, uczniowie szkół z okolicy oraz Górnik Nowe Miasto Wałbrzych. Ten klub jest jednym z 17, które

W Wałbrzychu szkoleniem sportowym jest objętych 2,5 tysiąca młodych osób. Mają obiekty, dofinansowania i stypendia.

otrzymały ostatnio dofinansowanie z miasta. Właśnie o rozstrzygnięciu niedawno konkursu mówiła podczas spotkania na stadionie przy ul. Kusocińskiego wiceprezydentka Wałbrzyska Anna Elżbieta Stęka.

- To był konkurs na szkolenie dzieci i młodzieży. Jednym z kryteriów było podanie liczby podopiecznych. Okazuje się, że szkoleniem jest objętych w mieście 2,5 tysiąca młodych osób. Niestety, wymogi konkursu nie były proste i siedem klubów pozostało bez wsparcia. To 700 dzieci - poinformowała wiceprezydentka.

Dodała, że miasto zdecydowało się jednak zorganizować konkurs dogrywkowy. Będzie dotyczył seniorów i młodzieży. Kluby już powinny się zgłaszać się, bo termin upływa w kwietniu. Pula w tym konkursie to 900 tys. zł, a przed rokiem było trochę ponad 600 tys. zł.

Wałbrzych przeznaczył też rekordową kwotę 800 tys. zł na stypendia sportowe. Otrzyma je 98 osób. Wręczenie stypendiów zaplanowano na 29 kwietnia. ©

Przeegrali w Kielcach, teraz powalczą u siebie

Paweł Gołębiowski
Kielce, Wałbrzych

Imperium Boxing Wałbrzych minimalnie przegrało w Kielcach mecz na szczycie tabeli Polskiej Ligi Boks.

Pięściarze drużyny Imperium Boxing Wałbrzych przegrali 8:10 wyjazdowe spotkanie z WKB RUSHH Kielce. Pojedynek ten był meczem, rozpoczynającym trzecią kolejną rundę sezonu w Polskiej Lidze Boks. Po dwóch seriach spotkań ekipa z Wałbrzyska prowadziła w tabeli, a WKB RUSHH był wiceliderem. Obydwa zespoły miały na koncie komplety zwycięstw.

Kielczanie po pokonaniu zespołu z Wałbrzyska zajęli jego miejsce. Zwycięstwo nie przy-

szło im jednak łatwo. Praktycznie wszystkie pojedynki były bardzo wyrównane. Przy odrobinie szczęścia, to goście mogli triumfować.

Remis 6:6 notowano w tym spotkaniu jeszcze po tym, jak reprezentujący Imperium Boxing Petro Lakotskyi pokonał Michała Pierzchałę. Później jednak dwa pojedynki wygrali gospodarze - zrobiło się 10:6 i było po meczu. Punkty dla wałbrzyszan zdobył jeszcze i ustalił wynik spotkania Oskar Safaryan. Wcześniej dla naszych triumfowali Jakub Krzypiet i Bartłomiej Przybyła.

Następny mecz Imperium Boxing Wałbrzych rozegra we wtorek, 28 kwietnia, o godz. 17.25 na swoim terenie. Przeciwnikiem wałbrzyszan będzie CKB Potężnie Ciechocinek. ©

Rekordowa edycja Strefowych Targów Pracy. W ofertach zatrudnienia można przebierać!

Elżbieta Węgrzyn
Wałbrzych

Parter rotundy Galerii Victoria w Wałbrzychu przeżył prawdziwe oblężenie. Odbędzie się tu IV edycja Strefowych Targów Pracy.

Wystawcy, którzy przyjęli zaproszenie Wałbrzyskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej „Invest-Park” mieli możliwość przedstawienia swojej oferty. Na targach stawili się mieszkańcy regionu, zainteresowani nową pracą i rozwojem zawodowym. Mogli tu poznać swojego przyszłego pracodawcę.

Rekordowa edycja

Nasze cykliczne targi w Wałbrzychu są ważne dla przedsiębiorców, którzy mogą zaprezentować swoją ofertę zatrudnienia. Takie spotkanie jest też ważne dla poszukujących pracy: zarówno młodzieży, kończącej edukację i planującej rozpoczęcie kariery zawodowej, jak i tych, którzy z różnych powodów chcą zmienić branżę oraz poszukać dla siebie nowej ścieżki samorealizacji - mówi Teodor Stępa, wiceprezes Zarządu WSSE „Invest-Park”.

Jak zaznacza, każda kolejna edycja targów strefowych jest inna. Nawet jeśli zdarzy się wystąpić na nich dwukrotnie temu samemu przedsiębiorstwu, to za każdym razem poszukuje innych pracowników.

Podczas tegorocznych targów na odwiedzających czekało kilkadziesiąt stanowisk firm strefowych, instytucji, urzędów i służb mundurowych. Wszystkie poszukiwały pracowników, ale też oferowały eksperckie wsparcie.

Czwarta edycja targów okazała się sukcesem z uwagi

Przedstawiciele spółki InVałbrzych zachęcali młode osoby do pozostania w Wałbrzychu.

na duże zainteresowanie odwiedzających.

- Ta cykliczna impreza doskonale odnalazła się w naszym lokalnym środowisku. Mamy w tym roku rekordową liczbę 23 wystawców, reprezentujących bardzo różne branże.

Arkadiusz Grudzień:

- Na takie imprezy przychodzą młodzi ludzie, którzy muszą podjąć decyzję, co chcą dalej robić w życiu.

Poza firmami strefowymi są też instytucje, z którymi współpracujemy. Dzięki takim działaniom poszerzamy usługi na rzecz przedsiębiorców, którzy są zainteresowani rozwojem na naszym terenie - zaznaczał Maciej Tyszką, dyrektor Departamentu Obsługi Inwestora i Marketingu WSSE „Invest-Park”.

Setki miejsc pracy

Tegoroczne Strefowe Targi Pracy odwiedzili przedstawiciele największych firm z regionu, jak: nVent, Ideal Auto-

motive Świdnica, Kelvion Machine Cooling, Ronal Polska, Umicore Autocat Poland, Radiotechnika Marketing, Metikam, John Cotton Europe, Tristone Flowtech Poland i Masterform. Zaprezentowali aktualne oferty pracy na stanowiska produkcyjne, ale też biurowe i specjalistyczne. Ich zakłady mieszczą się w Wałbrzychu, pobliskich Świebodzicach, Dzierżoniowie, Nowej Rudzie czy okolicach Ząbkowic Śląskich.

- Przyszłam na targi, bo chcę poznać najnowsze propozycje firm produkcyjnych. Mam 15-

letnie doświadczenie pracy na produkcji i zależy mi na pracy w Wałbrzychu. Także ze względów komunikacyjnych - wyjaśniała pani Małgorzata, mieszkanka naszego miasta.

Nowym partnerem tegorocznego spotkania była chińska firma Sungrow, budująca pod Wrocławiem pierwszą w Europie fabrykę. Poszukuje specjalistów.

- Produkcja ruszy na początku 2027 roku w Kobierzcach. Obecnie rekrutujemy managerów wyższych szczebli, a wkrótce również pracowników. Potrzebujemy około 400 osób. Produkujemy m.in. komponenty dla farm fotowoltaicznych i magazyny energii - mówił Michał Gołgowski z Sungrow Polska.

Również po specjalistów przyjechali rekrutujący z firmy Radiotechnika Marketing, mającej swoje przedstawicielstwa we Wrocławiu i na ziemi ząbkowickiej.

- Nasze projekty, wynikłe ze współpracy z różnymi branżami realizujemy kompleksowo od powstania koncepcji po realizację. Poszukujemy m.in. techników i inżynierów. Nasi nowi pracownicy przechodzą długi proces wdrażania i zwykle pozostają z nami na długo - zapewniała przedstawicielka przedsiębiorstwa Radiotechnika Marketing i zaznaczała, iż firma daje możliwość rozwoju i stabilnego zatrudnienia.

Pracowników budowanej w Szczawnie-Zdroju nowej hali poszukuje John Cotton Europe - mowa o magazynierach i operatorach maszyn. To około 10 wakatów. Kilkadziesiąt wakatów ma natomiast wałbrzyski Tristone Flowtech Poland sp. z o.o.

Zakłady Ideal Automotive Świdnica prowadzi nabór na 13 wakatów - od produkcji, przez magazyny po inżynierów jakości.

Selena Industrial Technologies sp. z o.o. również poszukuje 10 osób.

Warto zostać w Wałbrzychu!

Z misją opowiadania o perspektywie pozostania w Wałbrzychu wystąpili ponownie przedstawiciele spółki InVałbrzych - partnera targów. Wspierający miejskie inwestycje eksperci mówili m.in. o rynku mieszkaniowym Wałbrzycha i najbliższej okolicy.

- Na takie imprezy przychodzą młodzi ludzie, którzy muszą podjąć decyzję, co chcą dalej robić w życiu. My jesteśmy tu po to, by im pomóc podjąć taką decyzję. Pokazać, że tu, w Wałbrzychu mogą znaleźć pracę, mieć fajne życie i wygodną przyszłość. Wielu młodych ludzi zastanawia się, czy wyjechać do dużego miasta, bo przyciągają ich jego neony. Później okazuje się, że te neony, choć świecą, to nie są tak kolorowe, bo w dużych miastach jest drogo, bywa nieprzyjemnie i trzeba stać w korkach - wyjaśnia Arkadiusz Grudzień, prezes InVałbrzych.

To on i jego pracownicy mówili o plusach zielonego miasta, o tutejszych inwestycjach i nowych mieszkaniach miejskich oraz deweloperskich działaniach. Pokazywali inną perspektywę i udowadniali, że miasto ma czym konkurować.

Wielu lokalnych pracodawców i firm pozyskało podczas targów nowych współpracowników, klientów biznesowych, a także osoby, chętne do dalszej zawodowej edukacji. ©

Ścieżka wzdłuż Europejki dla rowerów i pieszych

Paweł Gołębiowski
Wałbrzych

Została już podpisana umowa na wybudowanie wzdłuż Europejki drogi dla rowerów. Inwestycja do końca roku zmieni Wałbrzych rowerowo.

W Wałbrzychu powstaje ścieżka rowerowa, prowadząca wzdłuż zachodniej obwodnicy miasta, tzw. Europejki. Ruszył już pierwszy etap jej budowy - odcinka od ul. Kuracyjnej do Centrum Przesiadkowego. 8

kwietnia podpisano umowę na wykonanie głównej części, czyli trasy od Ronda Niepodległości do ul. Kuracyjnej.

Ścieżka to około 3,5 km pięknej, porządnej, malowniczo położonej trasy. Blisko 300 jej metrów będzie finansowała gmina Szczawnio-Zdrój. To fragment, prowadzący na jej terenie. Wykonawcą inwestycji będzie firma Martyn-Drog. Wygrała przetarg, w którym uczestniczyło kilkunastu chętnych.

- Zrealizowaliśmy wiele takich inwestycji w okolicach, z których pochodzimy, czyli Bo-

lesławca czy Gryfowa Śląskiego. Inwestorzy i użytkownicy są zadowoleni. Mamy nadzieję, że tak będzie też w Wałbrzychu - mówił Roman Martynowski, szef wspomnianej spółki.

Ścieżka, którą wybudują będzie miała 3,5 metra szerokości. Będzie służyła nie tylko rowerzystom, jeżdżącym na rolkach czy hulajnogach, ale też spacerującym po niej pieszym. Wzdłuż trasy powstanie dziesięć miejsc obsługi ruchu rowerowego, wyposażonych w ławki, kosze na odpady oraz rowerowe stojaki. Dwa z nich zostaną

dotatkowo wyposażone w wiaty rowerowe ze stołami i ławkami, zadaszone ławostoly, stacje naprawy rowerów oraz punkty ładowania rowerów elektrycznych. Powstanie cała towarzysząca infrastruktura drogowa - m.in. przepusty i mury oporowe. Wszystko będzie oświetlone oraz monitorowane. Zostaną też zamontowane urządzenia do pomiaru ruchu rowerowego.

Wartość inwestycji to ponad 11 mln złotych brutto, a termin wykonania - 30 listopada tego roku. ©

Jest już umowa na budowę głównej części ścieżki rowerowej przy Europejce. Będzie służyła wszystkim.

IV MARSZ PAPIESKI W WAŁBRZYCHU WIERNI NAJPIERW MODLILI SIĘ NA PIASKOWEJ GÓRZE, A PÓŹNIEJ UCZESTNICZYLI W

Idą, aby pamięć o papieżu Polaku była

Marsz Papieski organizuje od 2023 roku Stowarzyszenie „Ludzie Jana Pawła II”.

Organizatorzy marszu chcą, aby wierni pamiętali słowa i nauki św. Jana Pawła II.

Po raz 4. ulicami Wałbrzyska przeszedł Marsz Papieski, który jest kontynuacją mszy św., odpraw

Marsz z 19 kwietnia br. odbył się pod hasłem „Święty Jan Paweł II – Uczeń – Misjonarz”. Wierni zaakceptowali je.

Setki wiernych przeszły centralnymi ulicami miasta - od Prymasa Stefana Wyszyńskiego aż do Alei Jana Pawła II.

W MSZY W SANKTUARIUM NA PODZAMCZU

wciąż żywa

Przebiegający na stadionie na Białym Kamieniu od śmierci Jana Pawła II.

Marsz z papieskimi flagami i pocztami sztandarowymi przeszedł do Sanktuarium pw. Podwyższenia Krzyża Św.

W marszu uczestniczyli wałbrzyskanie w różnym wieku. Często były to liczne, wielopokoleniowe rodziny.

Pogoda na szczęście dopisała. Zbyt ciepło nie było, ale - na szczęście! - nie przeszkadzały opady deszczu.

W uroczystościach wzięli udział radni: Beata Mucha, Jerzy Langer i Katarzyna Fabicka oraz poseł Ireneusz Zyska.

W trakcie Marszu Papieskiego wierni wspólnie modlili się i śpiewali religijne pieśni.

W sanktuarium proboszcz Jan Gargasewicz mówił o zbiorce na pomnik Jana Pawła II.

M/S „BATORY” MAJESTATYCZNIE PŁYNIE DO WENECJI

21 kwietnia 1936 roku, ponad 90 lat temu,
legendarny transatlantyk wyruszył w swój pierwszy rejs.
Był symbolem aspiracji i dumy II RP.

Mariusz Grabowski

Na tle ówczesnej polskiej siemięgi „Batory” miał być wizytówką polskiej floty i wizualnym narzędziem propagandy. pokazywać Polskę jako kraj nowoczesny. Luksusowy wystrój wnętrza sfinansowały instytucje i banki, meble i dekoracje wykonano z najlepszych materiałów, a wśród pasażerów królowali celebryci.

Fogg tańczy z Ordonką

„Batorego” nie można traktować jedynie jako przedsięwzięcia biznesowego, był bowiem czymś znacznie ważniejszym. Nie tylko cieszył oko, ale realizował mocarstwowe marzenia Polski stania się potęgą morską i pełnił funkcję ambasadora polskiej kultury i sztuki. Nie bez powodu na pierwszy rejs Triest-Gdynia przez Dubrownik, Barcelonę i Lizbonę zaproszono najbardziej znane postacie z ówczesnego świecznika.

Jak pisze Bożena Aksamit w książce „Gwiazdy, skandale i miłość na transatlantyku”: „Był tam m.in. Melchior Wańkiewicz, Arkady Fiedler, Irena Eichlerówna, Monika Żeromska. Poza tym arystokraci, inteligencja, przemysłowcy. Przez dwa tygodnie dobrze bawili się, spędzali czas na dansingach, balach (...) Przedstawiciele elit np. Mieczysław Fogg, czy Hanka Ordonówna pływali także w kolejnych rejsach do Nowego Jorku”. Na pokładzie byli także malarz Wojciech Kosak, aktorka Irena Eichlerówna, a nawet Andrzej Strug, literat, socjalista i wolnomularz.

Później „Batory” miał też mniej spektakularne zadania - podróżowali nim emigranci zarobkowi do Ameryki. Rejsy wycieczkowe były organizowane niejako przy okazji masowego przewozu emigrantów do Ameryki.

Rodzaj się legendy

Statek był olbrzymi: miał 160 m długości, 22 m szerokości, siedem pokładów, salę ba-

lową, sale dancingowe, czytelnię, trzy bary, kaplicę, basen i salę gimnastyczną z elektrycznym koniem i wielbłądem. Dekoracje statku wykonali najwybitniejsi polscy artyści, zrzeszeni m.in. w grupie artystycznej „Bractwo św. Łukasza”, którzy zadbali o projekt nie tylko pomieszczeń ale również najmniejszych detali takich jak zastawa stołowa czy karty dań. Linie pokładu podkreślała biała wstęga burtowa wybijająca się z czarnego kadłuba. Liniowiec miał niezbyt mocno wychyloną, ozdobioną stylizowanym herbem Stefana Batorego dziobnicę.

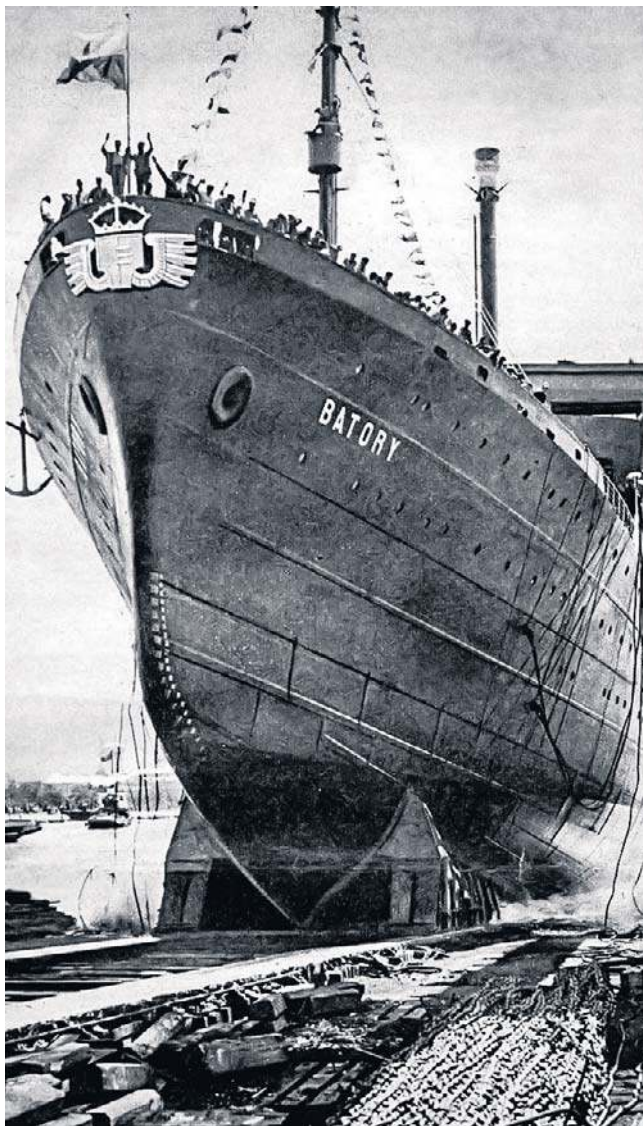
„Swoją najlepszą czas miał podczas międzywojnia, gdy za sterami stał legendarny »Szaman Morski« kapitan Eustazy Borkowski. Postać uwielbiana przez pasażerów, poligłota mówiący kilkunastoma językami i to przeważnie jednocześnie. Przysłowiowa była jego słabość do pań i wysokoprocentowych napojów. Na »Batorym« żartowano, że statek zatonię, gdy kapitan Eustazy Borkowski wytrzeźwieje” - pisze Aksamit.

Żałoga „Batorego”, zgodnie z ogólnym poleceniem szefostwa, była otwarta na pasażerów, spędzała z nimi czas i wspólnie imprezowała. Na statku była też wyśmienita kuchnia, która przyciągała gości z zagranicy. Posiłki jedzono na porcelanie z Ćmielowa, sztuczkami Frageta, pod obrazami Zofii Stryjeńskiej.

Państwo wspomaga

Wystrój polskich transatlantyków był wynikiem świadomych założeń. Do jego realizacji powołano nawet specjalną podkomisję artystyczną, której przewodniczącym został artysta i projektant Wojciech Jastrzębowski, projektant wnętrza gmachu Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego - obecnie Ministerstwo Edukacji Narodowej.

„Statki miały stać się pływającymi salonami, świadczącymi o polskiej kulturze artystycznej.

Wodowanie kadłuba odbyło się 3 lipca 1935 roku, a matką chrzestną była Jadwiga Barthel de Weyden-thal. 21 kwietnia 1936 wyruszył w swój pierwszy rejs.

Komisja zaprosiła do współpracy artystów z rozmaitych środowisk. Zarówno z akademii, jak i politechnik, w tym wielu młodych, wręcz jeszcze studentów” - czytamy na stronie designlive.pl, poświęconej architekturze wnętrz.

Można powiedzieć, że wystrój transatlantyków stał się zatem dziełem zbiorowym. Zaprojektowano nie tylko pomieszczenia, ale także liczne detale, w tym zastawę stołową i karty dań.

Biznes z rozmachem

„Batory” był ikoną stylu, ale miał też zarabiać. Pomysł jego budowy zrodził się na początku lat 30. w zarządzie nowo utworzonej polsko-duńskiej spółki akcyjnej z siedzibą w Gdyni, czyli Polskiego Transatlantycznego Towarzystwa Okrętowego (PTTO).

Jak czytamy w trzecim tomie „Księgi statków polskich 1918-1945”: „11 marca 1930 r. zawarto umowę między Żegluga Polska a Det Østasiatisk

Kompagni o powołaniu spółki akcyjnej Polskie Transatlantyczne Towarzystwo Okrętowe Linia Gdynia-Ameryka z siedzibą w Gdyni. Udział strony polskiej wynosił 75 proc. akcji. Za kwotę 18 mln ówczesnych złotych, rozłożoną na raty i zabezpieczoną na hipotekach statków, strona polska zakupiła całą Bałtycko-Amerykańską Linie ze statkami, biurami i przystanią w Nowym Jorku”.

Jednocześnie podjęto decyzję o zmianie profilu linii północnoamerykańskiej, z emigracyjnego na turystyczny. W takiej sytuacji koniecznością stała się budowa nowych jednostek, które spełniałyby najnowsze standardy. Do budowy przyszłego „Batorego” wybrano włoską stocznnię Cantieri Riuniti dell'Adriatico. Co ciekawe, część zapłaty - 1,25 mln dolarów - miała być zrealizowana polskim węglem.

Kierunek: Nowy Jork

W 1932 r. w miejsce Żeglugi Polskiej akcjonariuszem PTTO został Skarb Państwa, a siedzibę przeniesiono z Gdyni do Warszawy. Luksusowe biura mieściła się najpierw w kamienicy na rogu Marszałkowskiej i Złotej, a potem w Pałacu Kronenberga. W październiku 1934 r. udziałowcy PTTO zdecydowali o zmianie nazwy firmy na Gdynia-Ameryka Linie Żeglugowe S.A., w skrócie GAL, zmieniając też flagę i odznakę armatorską.

Biznes okazał się opłacalny: GAL prowadziły przewozy pasażerskie głównie do obu Ameryki oraz z rumuńskiej Constanty, przez Istanbuł, do Hafify i w końcu sierpnia 1939 r. dysponowały ośmioma statkami. Największymi w okrętowej stajni były M/S „Piłsudski” i M/S „Batory” (po ok. 14 tys. BRT), najmniejszym zaś M/S „Stalowa Wola” (3,5 tys. BRT). GAL utrzymywały sieć przedstawicielstw w kraju i za granicą, m.in. w Londynie, Nowym Jorku, Pradze, Rydze, Bukareszcie, Buenos Aires, Tel Awiwie, Kopenhadze i Gdańsku. W Nowym Jorku spółka dzierżawiła początkowo przystań Bush Pier w Brooklynie, a od 1935 r. znacznie większą przystań Hoboken.

Transatlantyki prezentowały się majestatycznie na tle wzburzonych fal, ale ich pasażerami byli najczęściej nie celebryci, lecz biedota: polska emigrująca do Stanów i żydowska do Palestyny.

Polska bieda

Dużo mniej liczny był transport reemigrantów powracających do Polski lub Polaków mieszkających w USA, którzy przyjeżdżali do kraju odwiedzić rodziny. Z dokumentów Muzeum Emigracji w Gdyni wynika, że w Dwudziestolecu w ramach emigracji zarobkowej wyjechało z Polski ok. 2,2 mln osób. Zanim uruchomiono

port w Gdyni, emigranci do Stanów Zjednoczonych i krajów Ameryki Południowej odpływali przeważnie z portów niemieckich i na niemieckich statkach.

„Słońce, wino i dancingi”

Przenieśmy się na „Batorego”, wyruszającego w swój dziewiczy rejs. Rejs był szeroko reklamowany w prasie, stał się towarzyską sensacją i GAL nie miały problemów ze sprzedażą biletów. Jak opisywał później Melchior Wańkiewicz, który codziennie nadawał audycje radiowe do kraju, znalazło się na nim „620 burżujów”. Na późniejsze zarzuty, że artyści i przedstawiciele wolnych zawodów - a to właśnie śmietanka miała testować „Batorego” - sami kupili bilety, odparł, że „biednych na pokładzie na pewno nie było”. „Ci ludzie zarabiali po pięćdziesiąt tysięcy złotych miesięcznie” - odpowiadał pisarz. Dla porównania: nauczyciel zarabiał wówczas około 200 zł miesięcznie, a starszy sierżant policji ponad 250 zł. Z kolei pierwszy rejs z Gdyni do Nowego Jorku, nie licząc postoju w Kopenhadze, zajął „Batoremu” siedem dni i 17 godzin. Na pokładzie byli nie tylko pasażerowie. Do Stanów zabrał ze sobą wędliny, nabiał, cement, gięte meble czy blachę. W kolejnych rejsach z i do USA, „Batory” przewoził auta, listy, a nawet samolot, należący do Tomasza Baty, założyciela firmy Bata. Wbrew legendzie, „Batory” nie transportował... żubrów. W listopadzie 1934 r. cztery bizony - dar Polonii kanadyjskiej dla prezydenta RP Ignacego Mościckiego - przewiózł do Gdyni MS „Kościszko”.

Na wojnie i później

24 sierpnia 1939 r. „Batory” wypłynął z Gdyni, a 30 sierpnia kapitan Borkowski dostał polecenie, by skierować się do najbliższego angielskiego portu. Zdecydował się jednak płynąć do Nowego Jorku, choć do Anglii było dużo bliżej. „Batory” dotarł tam 4 września. Polski transatlantyk Amerykanie wycharterowali Brytyjczykom. Po przejęciu nazywał się H (is) M (ajesty's) T (ransport), „Batory”. „Na wojenny kamufaż poszło kilka ton farby, statek stał się ciemnoszary, a burty zostały zamalowane w podłużne, faliste pasy o kolorze zielono-czarno-szarym” - pisze Bożena Aksamit. „Batory” służył w czasie wojny Brytyjczykom jako transportowiec z polską załogą, a w 1945 r. wrócił do Polski. Zezłomowano go w 1971 r. Oblicza się, że 35 lat służby odbył 222 rejsy liniowe, przewoząc ok. pół mln pasażerów. W 1952 r. zastąpił go transatlantyk „Stefan Batory”, też przedmiot polskiej dumy, ale tym razem tej socjalistycznej.©©

Po raz pierwszy od czasów apostołów, 40 lat temu, następca Świętego Piotra wszedł do żydowskiego domu modlitwy, modlił się i przemawiał do Żydów. Watykan od synagogi nad Tybrem dzieli niespełna kilometr, ale na gruncie ekumenizmu była to odległość bardzo długa. A jej echa słychać i dziś.

Starsi bracia?

Wizyta i wygłoszone tam przemówienie oznaczały przełom w relacjach z judaizmem. Odwołując się do soborowej deklaracji „Nostra aetate” papież zwrócił uwagę na szczególną relację chrześcijaństwa z judaizmem. „Religia żydowska nie jest dla naszej religii rzeczywistością zewnętrzną, lecz czymś wewnętrznym. Stosunek do niej jest inny aniżeli do jakiegokolwiek innej religii. Jesteście naszymi umiłowanymi braćmi i pod pewnym względem - można powiedzieć - naszymi starszymi braćmi”.

Papież podkreślił też, że nie można Żydom jako narodowi przypisywać żadnej dziedzicznej ani zbiorowej winy za to, co popełniono podczas męki Jezusa. Dlatego nie ma „żadnych podstaw do jakiegokolwiek, rzekomo teologicznie usprawiedliwionej dyskryminacji czy - co gorsza - prześladowań Żydów”. Cytując „Nostra aetate” Ojciec Święty przypomniał, że Żydzi „pozostają przedmiotem miłości Boga”, który powołał ich „wezwaniami nieodwracalnymi”. Nie należy zatem przedstawiać Żydów jako odrzuconych czy przeklętych.

Komentatorzy określili później to przemówienie jako „Od-należne braterstwo”.

Przypomnijmy historyczne okoliczności wizyty. Papież wszedł do Tempio Maggiore di Roma przy Lungotevere de' Cenci o godz. 17. Na zdjęciach z tego wydarzenia widać, jak wita się z rabinem Rzymu Elio Toaffem. Rabin powitał Ojca Świętego przed główną bramą synagogi, po czym obaj, wraz z towarzyszącymi im osobami, weszli do środka.

Do dziś w muzeum w synagodze znajduje się dokumentacja tamtego wydarzenia. A jak ważne były relacje katolicko-żydowskie dla św. Jana Pawła II świadczy fakt, że w swoim testamentie wspomina rabina Rzymu, Elio Toaffa, który w 2000 r. otrzymał doktorat honoris causa KUL.

Wizycie w synagodze towarzyszyły wielkie emocje. Wizytę kontestowali wówczas m.in. obecna przed świątynią grupa członków Bractwa Kapłańskiego św. Piusa X, wołająca: „Papieżu, powstrzymaj się, nie idź do Kajfasza”.

Nim Jan Paweł II wygłosił swoje przemówienie, głos zabrał gospodarz - rabin Toaff. Witając gości zauważył, że „Kościoł w sposób radykalny zmie-

Przemawiając w synagodze, Jan Paweł II podkreślił, że nie można Żydom jako narodowi przypisywać żadnej dziedzicznej ani zbiorowej winy za to, co popełniono podczas męki Jezusa.

CO JAN PAWEŁ II MÓWIŁ W RZYMSKIEJ SYNAGODZIE?

13 kwietnia 1986 roku Jan Paweł II złożył wizytę w rzymskiej synagodze. Jako pierwszy papież w historii.

Mariusz Grabowski

nił swoje nauczanie na temat Żydów i traktuje ich z szacunkiem i powagą”. Podkreślił, że nie zapominając o przeszłości, Żydzi chcą współpracować w ramach obu wspólnot na zasadzie partnerstwa i równości. Nie zmienia to jednak faktu, iż „pragną oni nadal szerzyć wiarę w Jedyne Boga i Jego miłość, a także ojcostwo wobec wszystkich ludzi”. Przekonani, że człowiek został stworzony przez Boga na Jego podobieństwo, chcieliby wraz z chrześcijanami nauczać o koniecznym szacunku w stosunkach międzyludzkich, przeciwstawiać się wszelkim formom rasizmu i antysemityzmu.

„Żydzi i chrześcijanie mogą - mówił Toaff - współpracować również w dziedzinie ochrony praw człowieka, jak prawo do wolności sumienia i wyznawania własnej religii. Interesującą brzmia zachęta do wspólnej

troski o życie »od pierwszej chwili jego poczęcia«”.

Jezus w centrum

Po Toaffie przemówił Jan Paweł II. Ale zanim przeszedł do teologicznej wykładni nauczania Kościoła na temat Żydów, odwołał się do wydarzeń ze swego życia. Na wstępie przyznał, że od dawna myślał o tej wizycie i przypomniał, że rabin Toaff spotkał się już z nim 8 lutego 1981 r., gdy biskup Rzymu odwiedził pobliską parafię św. Karola i Błażeja.

Wspomniał też o swym pobycie na terenie byłego obozu koncentracyjnego Auschwitz 7 czerwca 1979 r. w czasie wizyty apostolskiej w Polsce, gdy cierpieniom narodu żydowskiego w czasie ostatniej wojny poświęcił oddzielny fragment wygłoszonej wówczas homilii.

Dodał także, że jego wizyta nie jest zwieńczeniem prze-

zwycięzonych różnic i poglądów, ponieważ we wzajemnych kontaktach chrześcijanie i Żydzi znajdują się dopiero u początku drogi. Przypomniał, że „jednych i drugich dzieli przede wszystkim osoba i nauczanie Jezusa z Nazaretu, syna narodu żydowskiego”.

Jan Paweł II i kolejny

Wątek chrystologiczny często umyka tym, którzy opisują tamto wydarzenie. A przecież jest kluczowy dla dialogu katolicko-żydowskiego. „Możemy więc zauważyć - mówił papież - że Jezus Chrystus na stałe podzielił chrześcijan i Żydów. Przed każdym chrześcijaninem staje nieustannie wyzwanie, aby owo »nie« dla Jezusa Chrystusa umieć wyjaśnić w sposób pozytywny, starając się zrewidować własny sposób składania o Nim świadectwa”.

I dalej: „Mogę więc otworzyć przed wami swoje serce i szczerze okazać swoje uczucia życzliwości dla całej wspólnoty żydowskiej Rzymu, jak i wszystkich Żydów na całym świecie” - zapewnił Jan Paweł II.

Na zakończenie wizyty Ojciec Święty i naczelny rabin Rzymu wymienili pocałunki pokoju. W ślady Jana Pawła II poszli też jego następcy: 17

stycznia 2010 r. rzymską synagogę odwiedził Benedykt XVI, a 17 stycznia 2016 r. papież Franciszek.

W 2021 r., w 35. rocznicę wizyty, rabin Riccardo di Segni, obecny rabin Rzymu, ujawnił kulisy jej przygotowania. Wedle niego pomysł zrodził się przy obiedzie w gronie papieskich współpracowników. Rabin Toaff przyjął propozycję wizyty z ogromnym zaskoczeniem, ale i jako wyzwanie powitania w synagodze pierwszego w historii papieża. Przekonał do tego pomysłu rabinat europejski, zupełnie ignorując opinię rabinatu Izraela, który mógł stwarzać problemy. „Papież Wojtyła doskonale zdawał sobie sprawę, że obraz mówi wiele więcej niż słowa. Jego uścisk z rabinem Elio Toaffem stał się ikoną tej wizyty, która sprawiła, że dotychczasowe nieporozumienia w dwustronnych relacjach zaczęły zniknąć” - wspominał di Segni.

Przypomina też, że słowa Jana Pawła II, który w rzymskiej synagodze po raz pierwszy w historii nazwał Żydów „starszymi braćmi w wierze”, zasugerował mu charyzmatyczny kard. Roger Etcheberry, wówczas prezydent Papieskiej Komisji Iustitia et Pax oraz Papieskiej Rady Cor Unum.

List i emocje

I te właśnie słowa - „starsi bracia w wierze” - budzą do dziś największe emocje na gruncie teologicznym. W Polsce wywołał je ponownie wydany w 40. rocznicę wizyty list episkopatu.

Czytamy w nim m.in. „W swoim wystąpieniu papież radykalnie sprzeciwił się przedstawianiu Żydów jako »odrzuconych albo przeklętych«. Przez ponad półtora tysiąca lat treści te, obecne w katolickim nauczaniu i błędnej interpretacji Pisma Świętego, kształtowały postawy chrześcijan, przyczyniając się do nienawiści, prześladowań i manifestacji antysemityzmu. Powinniśmy pamiętać, że Kościół katolicki stwierdza dziś jednoznacznie: Żydzi są nadal umiłowani przez Boga, który wezwał ich nieodwołalnym powołaniem. Bóg bowiem, wierny swym obietnicom, nie odwołał Pierwszego Przymierza. Izrael pozostaje nadal narodem wybranym”.

W liście znalazły się sformułowania, które wywołały falę krytyki kościelnych konserwatystów. Choćby takie: „Pamiętając, że zawsze modlimy się za nich w liturgii wielkopiątkowej, prosząc Boga, aby lud, który On jako pierwszy nabył na własność, »wzrastał w wierności Jego przymierzu« i mógł »osiągnąć pełnię odkupienia«. Bo »nie ma żadnych wątpliwości, że Żydzi są uczestnikami Bożego zbawienia, ale jak to może być możliwe bez wyrażonego wyznawania Chrystusa - jest i pozostanie niezgłębioną tajemnicą Bożą«”.

Metropolita krakowski kard. Grzegorz Ryś, uważany za inspiratora listu episkopatu, tak wyjaśnia te kwestie w rozmowie z Polską Agencją Prasową: „O tym, że Izrael pozostaje narodem wybranym, mówi nauczanie wszystkich kolejnych papieży od Soboru Watykańskiego II aż do papieża Leona XIV włącznie. A to, że Izrael jest zbawiony, to nie jest żadne wyważanie otwartych drzwi, bo wszyscy ludzie zostali zbawieni przez Jezusa Chrystusa. Ten list nie mówi o tym, że Żydzi są zbawieni jakoś inaczej, obok Jezusa Chrystusa albo bez Niego. Powtarzam: wszyscy ludzie, którzykolwiek żyli, żyją i będą żyć na świecie, są zbawieni w Jezusie Chrystusie. W tym liście nie ma więc żadnych przewrotów doktrynalnych. W moim odczuciu niezrozumienie tego listu wynika z faktu, że to, czego Kościół systematycznie uczy przez ostatnie 60 lat - Kościół katolicki, z papieżami na czele - najwyraźniej wciąż nie dotarło do naszych wiernych. To chyba wymaga jakiejś szerszej analizy, dlaczego tak się dzieje. Potrzebujemy w tej kwestii - i może nie tylko w tej - poważnej i konsekwentnej edukacji religijnej w polskim Kościele”. ©©

10 NAJPOPULARNIEJSZYCH STACJI

TELE PANORAMA

Program telewizyjny

FILM WOJENNY PIĄTEK TVN 7 17:10

Złoto dla zuchwałych

Lądowanie aliantów w Normandii zostało zakończone. Amerykańscy żołnierze dostają zgodę na kilkudniowy urlop. Sierżant zwany „Wielkim Joe” (Telly Savalas) chce znaleźć tani hotelik i zapewnić swoim chłopcom rozrywkę. W tym samym czasie jeden z jego podopiecznych, szeregowiec Kelly (Clint Eastwood), bierze do niewoli niemieckiego oficera. Dowiaduje się od swego jeńca, że był on odpowiedzialny za organizowanie przerzutów złota. Przy okazji zgromadził dla siebie spory majątek - 16 milionów dolarów w złocie. Kelly postanawia przejąć wojenny łup. Jest jednak pewien problem. Złoto zostało zdeponowane we francuskim banku, znajdującym się na ziemiach nadal okupowanych przez Niemców.

Kelly organizuje grupę śmiaków, którzy pod jego dowództwem przejdą przez linię wroga i zdobędą złoto. Do planu udaje się przekonać samego „Wielkiego Joe’go”. Ich cel zostaje osiągnięty, udaje im się dostać do banku i zabrać złoto. Ale muszą jeszcze bezpiecznie wrócić z łupem do „domu”.

KOMEDIA PIĄTEK TVP 121:30

Zołza

Główna bohaterka, czyli tytułowa „Zołza”, Anna Sobańska (Małgorzata Kożuchowska) to wpływową scenarzystka i producentka, kobieta sukcesu, która osiągnęła wszystko, czego pragnęła w życiu zawodowym. Cechuje ją perfekcja, siła i bezwzględność. Jednak jej życie prywatne dalekie jest od ideału. Pewnego dnia kobieta traci kontrolę nad swoim życiem. Jej idealnie poukładany świat zaczyna się rozpadać, a ona sama musi zmierzyć się z demonami przeszłości i błędami teraźniejszości. W tej trudnej podróży towarzyszą jej bliscy przyjaciele i rodzina, którzy pomagają jej zrozumieć, co w życiu najważniejsze. Komedia powstała na podstawie ironicznej autobiografii Ilony Łepkowskiej, jednej z najbardziej

wpływowych kobiet w przemyśle filmowym. Obok Małgorzaty Kożuchowskiej, w filmie grają też: Artur Żmijewski jako mąż tytułowej „Zołzy” - Janek oraz Anna Dymna, Leon Charewicz, Zofia Domalik i Katarzyna Andukowicz. Reżyserem jest Tomasz Konecki, znany z takich filmów jak: „Lejdis” czy „Testosteron”.

FILM HISTORYCZNY SOBOTA TVP 122:15

Kos

Wiosna 1794 roku, w Polsce wrze. Do kraju wraca gen. Tadeusz „Kos” Kościuszkon (Jacek Braciak), który planuje wzniecić powstanie przeciwko Rosjanom, mobilizując do tego polską szlachtę i chłopów. Towarzyszy mu wierny przyjaciel i były niewolnik, Domingo (Jason Mitchell). Tropem Kościuszki wraz z listem gończym podąża bezlitosny rosyjski rotmistrz Dunin (Robert Więckiewicz), który za wszelką cenę chce schwycić generała. W tym samym czasie młody chłop Ignac (Bartosz Bielenia), szlachecki bękart, marzy o nadaniu herbu i majątku przez swojego nieprawego rodzica Duchnowskiego, który tuż przed śmiercią uwzględnił go w testamencie. Gdy ojciec umiera, Ignac kradnie testament i ma tylko dwa dni, aby stawić się z nim przed sądem i udo-

wodnić swój tytuł szlachecki. W trakcie ucieczki spotyka na swojej drodze Domingo, między mężczyznami tworzy się silna więź porozumienia. Razem trafiają do dworku, gdzie Kościuszko ukrywa się, czekając na negocjacje z magnatami. W decydującym momencie to właśnie w rękach Ignaca będą leżały losy powstania. Będzie musiał wybrać: czy dalej podążać za swoim szlacheckim i herbowym marzeniem, czy też przyłączyć się do „Kosa”.

PONIEDZIAŁEK 27 Kwietnia

TVP 1 DVB TT 7.00 Msza święta na Jasnej Górze 7.30 Studio Raban 8.00 Serwis Info 8.25 Zaraz wracam (117) 9.00 Ranczo (14): Sztuka i władza 10.05 Komisarz Alex (23): Zabójcza dawka 11.00 Ojciec Mateusz (127): Dzień papieski 12.00 Serwis Info 12.10 Agrobiznes 12.35 Rok w ogrodzie extra 12.50 Ssaki (5): Upał – serial dok. W. Bryt. 2024 14.00 Złoty chłopak (277) – serial obyczaj. 15.00 Serwis Info – magazyn 15.15 Reporterzy – magazyn 15.35 Gra słów. Krzyżówka 16.05 Dziedzictwo (902) 17.00 Teleexpress 17.25 Jaka to melodia? 17.55 Klan (4703) 18.20 Zaraz wracam (118) Wyjazd Anny sprawia, że opieka nad Julką spada na zapracowaną Marię, co prowadzi do konfliktu. Filar przekracza granice w relacji z Karoliną, a Walczak wyprowadza Eligiusza z domu. 18.55 Akacyjowa 38 (855) 19.30 19.30 19.55 Pytanie dnia 20.30 Teatr TV: Herbatka u Stalina – Polska 1999 Reż. Janusz Morgenstern, wyk. Gustaw Holoubek, Janusz Gajos, Jan Englert 22.05 Życie i śmierci Maxa Lindera – film dok. Polska/Francja 2024, wyk. Rémi Bichet, Paulo Anid 23.55 Balans bieli – magazyn 0.40 Kto ratuje jedno życie. *** Cudak – dramat Polska 2021 2.25 Tulipanowa gorączka *** – melod. W. Bryt./USA 2017	TVP 2 DVB TT 5.30 M jak miłość (1743) 6.25 Rodzina (nie od) święta – program religijny 6.55 Barwy szczęścia (3366) 7.30 Pytanie na śniadanie 11.40 Okrasa łamie przepisy (424): Tęsknota za zielonym 12.15 Kolekcja 12.30 Kolo fortuny 13.15 Panna młoda (80) – serial obyczaj. Turcja 2024 14.05 Va banque – teleturniej 14.35 Na sygnale (888): Wszystko z miłości – serial obyczajowy Polska 2026 15.00 Koło fortuny – extra 15.05 La Promesa – pałac tajemnic (378) 16.00 Koło fortuny – teleturniej 16.35 Familiada – teleturniej 17.20 Panna młoda (81) Melih urządza dla Mine biwak. Derya jest zaniepokojona znikaniem Cemila na całe dni. Cihan znajduje w torebce Hancer środek przeciwciażowy. Mukadder próbuje zastraszyć Hancer. 18.15 Va banque – teleturniej 18.50 Jeden z dziesięciu 19.25 Barwy szczęścia (3366) 19.50 Domowe patenty – felieton 20.05 Barwy szczęścia (3367) – serial Polska 2026 20.40 Kulisy „M jak miłość” 20.55 M jak miłość (1928) 21.55 Na sygnale (889, 890-opis) Piotr z Martyną próbują ocalić mężczyznę potrąconego przez auto. Strzelecki podaje rannemu lek przeciwkrwotoczny, ale stan pacjenta się pogarsza. 22.55 Na przekór losowi (8) 0.05 Komedianci debiutanci *** – komediodr. Francja 2020 2.00 Cztery pory roku w Hawanie (3) – serial krym.	Polsat DVB TT 5.40 Telezakupy TV Okazje 6.00 Nowy dzień – magazyn informacyjny 8.30 Małanowski i Partnerzy (240, 241): Niebezpieczna matka / Upiór w hotelu 9.30 Trudne sprawy (1046, 1047) – serial fab.-dokumentalny 11.35 Gliniarze (739-741): Szalona miłość / Lekcja dojrzewania / Nieodwracalne 14.40 Dlaczego ja? (1555): Tajemnice mojego ojca – serial fab.-dokumentalny Polska 15.50 Wydarzenia 16.15 Pogoda 16.20 Interwencja – magazyn 16.30 Na ratunek 112 (1152) Karolina jest wdową po Krzysztofie, który lata temu zaginął w Afryce. Związuje się z Mateuszem, przyjacielem Krzyśka. Ale okazuje się, że jej mąż żyje i niebawem wróci do domu. 17.00 Gliniarze (1192) – serial fab.-dokumentalny 18.00 Pierwsza miłość (4204) – serial Polska 2026 18.50 Wydarzenia 19.15 Gość „Wydarzeń” 19.55 Milionierzy – teleturniej 20.30 Farma – reality show 21.40 Psy 3. W imię zasad *** – film sensacyjny Polska 2020 Reż. Władysław Pasikowski, wyk. Bogusław Linda, Marcin Dorociński, Cezary Pazura 0.15 Góra Dantego – film *** katastroficzny USA 1997 Reż. Roger Donaldson, wyk. Pierce Brosnan, Linda Hamilton, Charles Hallahan 2.30 Escape room *** – horror USA/RPA 2019	TVN DVB TT 5.05 Kto was tak urządził? 5.40 Uwaga! 5.55 Ukryta prawda (1620) – serial fabu.-dokumentalny 6.50 Kuchenne rewolucje: Sierpów – Bistro Zalewajka 7.45 Dzień Dobry TVN – magazyn informacyjny 11.20 Doradca smaku 11.25 Kuchenne rewolucje: Koszalin – karczmia Tymianek / Kraków, restauracja „Voila” 13.40 Ukryta prawda (1742-1743, 1672) – serial fab.-dokumentalny 16.50 Szpital św. Anny (115) – serial obycz. Polska 2026 17.55 Detektywi (309) 19.00 Fakty 19.55 Uwaga! – magazyn 20.15 Na Wspólnej (4201) – serial Polska 2026 20.50 The Floor – teleturniej 21.30 Bitwa o gości – reality show 22.40 John Wick 3 – film **** ensacyjny USA 2019 Reż. Chad Stahelski, wyk. Keanu Reeves, Halle Berry, Ian McShane John Wick złamał zasady obowiązujące płatnych zabójców. Musi uciekać, ponieważ Rada Najwyższa wyznaczyła za jego głowę nagrodę w wysokości 14 milionów dolarów. 1.15 Wojna domowa **** – film sensacyjny USA/W. Bryt./Finlandia 2024 Reż. Alex Garland, wyk. Kirsten Dunst, Wagner Moura, Cailee Spaeny 3.20 Co za tydzień – magazyn 3.50 Uwaga! – magazyn 4.05 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas (8): Zatrute źródło – serial kryminalny USA/Kanada 2010	TVN 7 DVB TT 6.50 Szkoła (605, 606) 8.45 Ukryta prawda (1283, 1192, 1193) 11.55 W-11 Wydział Śledczy (939, 940) 14.00 Detektywi (68) 15.00 Szpital św. Anny (106) 16.00 Sędzia Anna Maria Wesołowska (607, 608) 18.00 Sekrety życia (6) 19.00 Ukryta prawda (1477) 20.00 Hotel Paradise (33) 21.00 **** Mroczny rycerz powstaje – film sensacyjny W. Bryt./USA 2012, reż. Christopher Nolan, wyk. Christian Bale, Gary Oldman 0.25 **** Ciche miejsce II – horror USA 2020, reż. John Krasinski, wyk. Emily Blunt 2.25 Skok na głęboką wodę (7)	TV 4 DVB TT 6.00 Strażnik Teksasu (5, 6) 7.55 Bogaty dom – biedny dom (99) 8.55 Policjantki i policjanci (406, 407) 10.55 Na ratunek 112 (1153, 452) 11.55 Dlaczego ja? (1557) 12.55 Trudne sprawy (1055-1057) 15.55 Łowcy skarbów. Kto da więcej (72) 18.00 Policjantki i policjanci (1410, 1411) 20.00 Uroczysko (241) 20.30 Sprawiedliwi – wydział kryminalny (1020) 21.30 Sprawiedliwi. Trójmiasto (137) 22.40 ★ Artur i Merlin: rycerze Kamelotu – film przygod. W. Bryt. 2020 0.25 Love Island. Wyspa miłości (29) 1.30 Hardcorowy Lombard (145)	TVP Kultura DVB TT 10.55 **** Pustelnia parmeńska – dramat Fr./Wł. 1948 13.55 Stolica muzyki, Nowy Orlean 15.50 Kwiaty i jaszczury. Historia majoliki nieborowskiej 16.20 Dlaczego nie Evans? (1) 17.20 Na kłopoty Bednarski (4) 18.25 Tygodnik kulturalny 19.20 Poszukiwacze zaginionych arcydzieł 20.00 **** Moonraker – film sens. W. Bryt./Fr. 1979 22.15 Porozmawiajmy szczerze 22.55 ★ Trzej muszkieterowie: D'Artagnan – film przygod. Fr./Niemcy/Hiszp./Belg. 2023 1.05 Dzień z życia artysty	TV Trwam DVB TT 10.15 Rozmowy niedokończone 11.20 Stan bezpieczeństwa państwa 11.30 Warto być ojcem 11.45 Muzyczne chwile 12.20 Skazani na Sybir 13.00 Spór o Morskie Oko 13.30 Msza święta z Jasnej Góry 14.30 Ukryci w Ionie Matki 15.00 Wygrana 16.10 Sanktuarium polskie 16.30 Porady medyczne bonifratrów 17.00 Świadkowie 17.30 Moja parafia 18.15 Rozmowy niedokończone 19.30 Poznajemy Polskę 19.45 Modlitwa z telef. udziałem dzieci 20.00 Informacje 20.20 Różaniec 21.00 Apel Jasnogórski	TVP Sport DVB TT 10.30 Hokej na lodzie (tow.): Polska – Słowenia 11.30 Hokej na lodzie: NHL 12.45 NBA: Portland Trail Blazers – San Antonio Spurs 14.45 Piłka nożna: Olimpia Grudziądz – Warta Poznań 16.45 Magazyn Betclik 2. Ligi 17.25 Magazyn Betclik 1. Ligi 21.30 Gol 22.55 Sportowy wieczór 23.20 Piłka nożna (k): RCD Espanyol Femeni – FC Barcelona Femeni 1.25 Magazyn skrótów LM UEFA	TV Puls DVB TT 8.00 Kobra – oddział specjalny (7, 8) 10.00 Triumf miłości (123, 124) 12.00 Nie igraj z aniołem (62) 13.00 Wspaniałe stulecie (87) 14.00 Przepis na zbrodnię (25) 15.00 Lombard. Życie pod zastaw (699, 700) 17.00 Dzielnica strachu (460) 18.00 Lombard. Życie pod zastaw (990, 991) 20.00 ★ Osaczony – film akcji USA/Niemcy 2005 22.20 ★★ Jeden strzał – thriller USA/W. Bryt. 2021 0.35 ★★ Król zabójców – film sens. USA/Kan. 2023 2.20 Lombard. Życie pod zastaw (986)
---	---	--	---	--	---	---	--	---	--

WTOREK 28 Kwietnia

DVB-T TVP 1 7.00 Msza święta na Jasnej Górze 7.30 Kościół z bliska 8.00 Serwis Info 8.25 Zaraz wracam (118) 9.00 Ranczo (15): Gmina to ja 10.05 Komisarz Alex (24): Prawdziwa śmierć 11.05 Ojciec Mateusz (128): Celebryta 12.00 Serwis Info 12.10 Agrobiznes 12.40 Program rolny 12.55 Dzika Argentyna (1): Niebezpieczne wody 14.00 Złoty chłopak (278) – serial obyczaj. Turcja 2022 15.00 Serwis Info – magazyn 15.15 Reporterzy – magazyn 15.35 Gra słów. Krzyżówka 16.05 Dziedzictwo (903) 17.00 Teleexpress 17.25 Jaka to melodia? 17.55 Klan (4704) 18.20 Zaraz wracam (119) 18.55 Akacyjowa 38 (856) 19.30 19.30 19.55 Pytanie dnia 20.30 Omnibus – szybcy i mądrzy 21.20 System – film krym. USA/ ★★★★ W. Bryt./Czechy/Rum. 2014 Reż. Daniel Espinosa, wyk. Tom Hardy, Gary Oldman 23.50 Oddział Delta ★★★ – film akcji USA/Izrael 1986 Reż. Menahem Golan, wyk. Chuck Norris, Lee Marvin, Martin Balsam Pięć lat po tym, gdy oddział Delta uwolnił zakładników w Teheranie, palestyńscy terroryści porywają samolot pasażerski lecący z Aten do Nowego Jorku. Na pokładzie jest 144 Amerykanów. 2.05 Kto ratuje jedno życie. ★★★ Cudak – dram. Polska 2021 3.50 To działa. Polskie innowacje bez granic
--

★★★★ koniecznie ★★★★ zdecydowanie tak ★★★ możesz ★★ nie musisz ★ zdecydowanie nie **(L)** na żywo

ŚRODA 29 Kwietnia

DVB-T TVP 1 7.00 Msza św. na Jasnej Górze 7.30 Rodzina (nie od) święta 8.00 Serwis Info 8.25 Zaraz wracam (119) 9.05 Ranczo (16): Lokalna rewolucja 10.05 Komisarz Alex (25): Trzy sekundy 11.05 Ojciec Mateusz (129): Układ 12.00 Serwis Info 12.10 Agrobiznes, 12.40 Magazyn rolniczy 12.55 Dzika Argentyna (2): Kraina mistrzów przetrwania 14.00 Złoty chłopak (279) – serial obyczaj. Turcja 2022 15.00 Serwis Info – magazyn 15.15 Reporterzy – magazyn 15.35 Gra słów. Krzyżówka 16.05 Dziedzictwo (904) 17.00 Teleexpress 17.25 Jaka to melodia? 17.55 Klan (4705) 18.20 Zaraz wracam (120) 18.55 Akacyjowa 38 (857) 19.30 19.30 19.55 Pytanie dnia 20.30 Studio Ligi Mistrzów UEFA 20.55 (L) Piłka nożna: Liga Mistrzów UEFA: Atlético Madryt – Arsenal FC 23.10 Bez znieczulenia ★★★★ – dramat psychologiczny Francja/Polska 1978 Reż. Andrzej Wajda, wyk. Zbigniew Zapasiewicz, Ewa Dałkowska, Andrzej Seweryn Kariera zawodowa Jerzego to pasmo sukcesów. Życie rodzinne układa się bez zarzutu. Ale pewnego dnia przestaje mu się wieść. 1.15 Oddział Delta – film akcji ★★★ USA/Izrael 1986 Reż. Menahem Golan, wyk. Chuck Norris, Lee Marvin, Martin Balsam

★★★★ koniecznie ★★★★ zdecydowanie tak ★★★ możesz ★★ nie musisz ★ zdecydowanie nie **(L)** na żywo

CZWARTEK 30 Kwietnia

DVB-T

TVP 1

7.00 Msza św. na Jasnej Górze **7.30** Dobre historie **8.00** Serwis Info **8.25** Zaraz wracam (120) **9.05** Ranczo (17): Honor parafii **10.05** Komisarz Alex (26): Ostatnia sprawa Lucyny **11.00** Ojciec Mateusz (130): Zakładniczka **12.00** Serwis Info **12.10** Agrobiznes **12.40** Magazyn rolniczy **12.55** Dzika Argentyna (3): Kraina wód **14.00** Złoty chłopak (280) – serial obyczaj. Turcja 2022

15.00 Serwis Info – magazyn **15.15** Reporterzy – magazyn **15.35** Gra słów. Krzyżówka **16.05** Dziedzictwo (905) **17.00** Telexpress

17.25 Jaka to melodia? **17.55** Klan (4706) **18.20** Zaraz wracam (121) **18.55** Akacyjowa 38 (858) **19.30** 19.30 **19.55** Pytanie dnia **20.30** Omnibus – szybcy i mądrzy – teleturniej **21.20** Ojciec Mateusz (447) Dwóch nastolatków wyrusza na poszukiwania meteorytu w okolicach Sandomierza. Chłopców zaciekawiają niezidentyfikowane osoby w skafandrach ochronnych.

22.20 Sprawa dla reportera **23.20** Książę William. Życie w fotografiach – film dok. W. Bryt. 2025

0.20 Powrót (1) – dramat Polska 2021

1.25 System – film kryminalny ******** USA/W. Bryt./Czechy/Rumunia 2014

3.50 Sprawa dla reportera **4.45** Notacje: Dorota Sumińska. Chciałam być jak mój ojciec

DVB-T

TVP 2

5.30 M jak miłość (1746) **6.20** Operacja zdrowie – magazyn **6.55** Barwy szczęścia (3369) – serial Polska 2026 **7.30** Pytanie na śniadanie – magazyn informacyjny **11.40** Dzień z życia artysty **12.15** Którędy po sztuce **12.30** Koło fortuny – teleturniej **13.15** Panna młoda (83) – serial obycz. Turcja 2024 **14.05** Va banque **14.35** Na sygnale (891): Druga twarz – serial obycz. Polska 2026

15.05 La Promesa – pałac tajemnic (381) **16.00** Koło fortuny – teleturniej **16.35** Familiada – teleturniej **17.20** Panna młoda (84) – serial obyczaj. Turcja **18.15** Va banque – teleturniej **18.50** Jeden z dziesięciu **19.25** Barwy szczęścia (3369) **19.55** Domowe patenty – felieton **20.05** Barwy szczęścia (3370) – serial Polska 2026 **20.40** Tak to leciało! – teleturniej **21.40** Niepewne sytuacje – program rozrywkowy **22.15** Syn (17, 18) – serial USA Rok 1852. Przyparci do muru Komancze postanawiają ruszyć na wojnę. Rok 1916. W rozgrywce między rodziną McCulloughów a Standard Oil dochodzi do przełomu.

23.55 Rodzinka.pl (313) – serial kom. Polska 2026

0.30 Fucking Bornholm ******** – dramat obyczaj. Polska 2022

Reż. Anna Kazejak, wyk. Agnieszka Grochowska, Maciej Stuhr, Poul Storm

2.20 Akacyjowa 38 – serial obyczaj. Hiszpania

DVB-T

Polsat

5.25 Telezakupy TV Okazje **6.00** Nowy dzień **8.30** Malanowski i Partnerzy (246, 247): Przyjaciółki na dobre i na złe / Kobieta w czarnych okularach **9.30** Trudne sprawy (1052, 1053) – serial fabularno-dokumentalny Polska 2021 **11.35** Gliniarze (748-750): Pomysł na życie / Sekrety parafii / Lepsze jutro **14.40** Dlaczego ja? (1558): Lepszy start – serial fabularno-dokument. Polska

15.50 Wydarzenia **16.15** Pogoda **16.20** Interwencja – magazyn **16.30** Na ratunek 112 (1155) **17.00** Gliniarze (1195)

Plecak z narkotykami prowadzi detektywów do 13-latka, który zeznaje, że wpłatał go w to kolega przetrzymywany teraz przez gangsterów. Policja rozpoczyna akcję.

18.00 Pierwsza miłość (4207) – serial Polska 2026

18.50 Wydarzenia **19.15** Gość „Wydarzeń” **19.55** Milionerzy – teleturniej **20.30** Farma – reality show **21.30** Nasz nowy dom (368) **22.55** Miasto aniołów – dramat ******** obyczaj. USA/Niemcy 1998

Reż. Brad Silberling, wyk. Nicolas Cage, Meg Ryan, Dennis Franz

Po nieudanej operacji kardiolog Maggie Rice traci wiarę w sens swojej pracy. Anioł Seth, który jest świadkiem zajścia, zakochuje się w pragmatycznej kobiecie.

1.25 Sortownia (8) **2.30** Zostań, jeśli kochasz ******** – melodramat USA 2014

DVB-T

TVN

5.00 Nauka jazdy **5.40** Uwaga! – magazyn **5.55** Ukryta prawda (1623) **6.50** Kuchenne rewolucje: Turek – Pivnica Smaku **7.45** Dzień Dobry TVN **11.20** Doradca smaku **11.25** Kuchenne rewolucje: Trzebinia, Restauracja „Porto di mare” / Wrocław, „Centrum Gastronomiczne Margaret” **13.40** Ukryta prawda (1748, 1584, 1675) – serial fabularno-dokument. Polska 2025

16.50 Szpital św. Anny (118) – serial obycz. Polska 2026

17.55 Detektywi (312) – serial fabularno-dokumentalny Polska 2026

19.00 Fakty **19.55** Uwaga! – magazyn **20.15** Na Wspólnej (4204) – serial Polska 2026

20.50 The Floor – teleturniej **21.30** Kuchenne rewolucje: Poznań – Bistro Brejk **22.40** Ocean's 8 – komedia ******** sensacyjna USA 2018

Reż. Gary Ross, wyk. Sandra Bullock, Cate Blanchett, Anne Hathaway

Debbie Ocean pięć lat planowała kraść za wartego 150 mln dolarów naszyjnika, który podczas Gali Met będzie miała na sobie Daphne Kluger. Ale będzie potrzebna pomoc.

0.50 Skok na głęboką wodę **1.55** Szpital św. Anny (79) – serial obycz. Polska 2026

2.45 Uwaga! – magazyn **3.00** CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas (11, 12): Obława / Pocałunek śmierci **4.45** Jak to jest zrobione? – serial dok. Kanada 2014

DVB-T

TVN 7

6.50 Szkoła (614, 615) **8.45** Ukryta prawda (1286, 1198, 1199) **11.55** W-11 Wydział Śledczy (948-950) **14.00** Detektywi (71) **15.00** Szpital św. Anny (109) **16.00** Sędzia Anna Maria Wesołowska (613, 614) **18.00** Sekrety życia (9) **19.00** Ukryta prawda (1480) **20.00** Hotel Paradise (36) **21.00** ******** Grunt to rodzinka – komedia Fr. 2004, reż. Alain Berbérian, wyk. Christian Clavier, Jean Reno **23.00** ******** Larry Crowne. Uśmiech losu – komediodr. USA/ Fr. 2011, reż. Tom Hanks, wyk. Tom Hanks, Julia Roberts **1.15** Hotel Paradise (35)

DVB-T

TV 4

6.00 Strażnik Teksasu (11, 12) **7.55** Bogaty dom – biedny dom (102) **8.55** Policjantki i policjanci (412, 413) **10.55** Na ratunek 112 (1156, 455) **11.55** Dlaczego ja? (1560) **12.55** Trudne sprawy (1064, 1065) **15.55** Łowcy skarbów. Kto da więcej (36, 37) **18.00** Policjantki i policjanci (1413, 1414) **20.00** Uroczysko (244) **20.30** Sprawiedliwi – wydział kryminalny (1023) **21.30** Sprawiedliwi. Trójmiasto (140) **22.40** ******** Purpurowe rzeki II: Aniołowie apokalipsy – thriller Fr./Wł./W. Bryt. 2004 **0.45** Interwencja **1.10** Love Island. Wyspa miłości (32)

DVB-T

TVP Kultura

9.15 Studio Kultura – niedziela z... **10.10** Na kłopoty Bednarski (6) **11.10** ******** Respect – film biograf. USA/Kan. 2021 **13.40** Reżyserzy **14.35** ******** Klucznik – film obyczaj. Polska 1980 **16.10** Dlaczego nie Evans? (4) **17.05** Na kłopoty Bednarski (7) **18.10** Wydarzenie aktualne **18.40** Którędy po sztuce **18.50** Enzo Ferrari. Czerwony i czarny **20.10** ******** Popioły (2) – dramat Polska 1965 **22.25** Hala odlotów **23.25** Dzień, w którym umiera gwiazda rocka **0.00** Video Killed the Radio Star

DVB-T

TV Trwam

12.20 Wykłady z kongresu **13.00** Poronin – Parafia Św. Marii Magdaleny **13.30** Msza święta z Jasnej Góry **14.30** Wszystkim i wszędzie **15.00** Po stronie prawdy **16.10** Z wędką nad wodę w Polskę i świat **16.35** Soli Ziemi **17.15** Muzyczne chwile **17.30** Odpowiedzialni za Kościół **18.15** Rozmowy niedokończone **19.30** Każdy maluch to potrafi **19.45** Modlitwa z telefonicznym udziałem dzieci **20.00** Informacje **20.20** Różaniec **21.00** Apel Jasnogórski **21.40** Polski punkt widzenia **22.00** Głos serca (116)

DVB-T

TVP Sport

8.15 Magazyn skrótów LM UEFA **9.35** Podsumowanie Pucharu Portugalii **10.10** Reportaż **10.50** Podsumowanie STS Pucharu Polski **14.10** Hokej na lodzie (tow.): Polska – Francja **16.00** Boks: Imperium Boxing Wałbrzych – CKB Potężni **18.35** Piłka nożna: LM UEFA: Atlético Madryt – Arsenal FC **20.45** Ring TVP Sport **21.45** Magazyn skrótów LM UEFA **23.00** Sportowy wieczór **23.35** Podsumowanie Pucharu Anglii: Półfinały **1.00** Boks: Xander Zayas – Abass Barau **2.00** (L) Koszykówka: NBA

DVB-T

TV Puls

6.00 Policjanci z Miami (3, 4) **8.00** Kobra – oddział specjalny (10, 11) **10.00** Triumf miłości (129, 130) **12.00** Nie igraj z aniołem (65) **13.00** Wspaniałe stulecie (90) **14.00** Przepis na zbrodnię (28) **15.00** Lombard. Życie pod zastaw (702, 703) **17.00** Dzielnica strachu (463) **18.00** Lombard. Życie pod zastaw (993, 994) **20.00** ******** Planeta singli 3 – komedia romantyczna Polska 2019 **22.05** ★ Ślub doskonały – komedia Polska 2023 **0.00** ★ Nasze małe wielkie wesele – komedia Francja 2023

***** koniecznie **** zdecydowanie tak *** możesz ** nie musisz ★ zdecydowanie nie (L) na żywo

(DVB-T) stacje dostępne w naziemnej telewizji cyfrowej

PIĄTEK 1 Maja

DVB-T TVP 1 6.20 Akacyjowa 38 (848) 7.00 Msza święta na Jasnej Górze 7.30 Agape blisko Ciebie 8.00 Zaraz wracam (121) 8.30 Ranczo (18): Europejski kandydat 9.25 Komisarz Alex (27): Zabójcza namiętność 10.20 Ojciec Mateusz (131): Doskonała 11.10 Ogniem i mieczem (1, 2) 13.00 Rolnik szuka żony – prezentacja chętnych do udziału w jesiennej edycji 14.00 Złoty chłopak (281) 15.00 Jaka to melodia? 15.35 Gra słów. Krzyżówka 16.05 Dziedzictwo (906) 17.00 Telexpress 17.25 Jaka to melodia? 18.20 Zaraz wracam (122) 18.55 Akacyjowa 38 (859) 19.30 19.30 19.55 Pytanie dnia 20.30 Powrót (2) – dramat Polska 2021 Reż. Adrian Panek, wyk. Jan Brzozowski, Bartłomiej Cabaj, Maria Dębska Jan ukrywa się przed rodziną, o jego powrocie wie tylko Kosteł. Niepewny, co zrobić z cudownie odzyskanym życiem, dochodzi do wniosku, że musi znaleźć pracę. 21.30 Zostań – komedia *** Polska 2022 Reż. Tomasz Konecki, wyk. Małgorzata Kożuchowska, Artur Żmijewski 23.15 To ja, złodziej – film *** sensac. Polska/RPA 2000 Reż. Jacek Bromski 1.00 Wojna zastępcza (9) 1.50 Bez znieczulenia ***** – dramat psychologiczny Francja/Polska 1978	DVB-T TVP 2 5.55 **** Koko – komedia Francja 1963, reż. Jean Girault, wyk. Louis de Funès, Mireille Darc 7.30 Pytanie na śniadanie – magazyn infor. 11.15 ★★ Kung-fu joga – film przygodowy Chiny/Indie/USA/Nepal/Hongkong/Emiraty Arabskie/Islandia/Korea Południowa/Arabia Saudyjska 2017 13.05 Panna młoda (84) – serial obycz. Turcja 2024 14.00 Familiada 14.35 Koło fortuny 15.15 Szansa na sukces. Opole 2026: Finał – show 16.50 Rodzinka.pl (296) Natalia spontanicznie zaprasza Paulę do domu. Ludwik próbuje ocieplić relacje z Adelą. Natalia chce namówić Ludwika na zmianę stylu życia na zdrowszy. 17.20 Panna młoda (85) 18.15 Va banque – teleturniej 18.50 Jeden z dziesięciu 19.25 Barwy szczęścia (3370) 19.55 Domowe patenty – felieton 20.05 Barwy szczęścia (3371) 20.45 Kocham Cię, Polsko! 22.20 Postaw na milion 23.10 To jest grane 23.45 Uciekający pociąg – film **** sensacyjny USA/Izrael 1985 Reż. Andrey Konchalovskiy, wyk. Jon Voight, Eric Roberts, Rebecca De Mornay Manny ucieka z więzienia z Buckiem. Przejmują kontrolę nad pociągami pędzącym przez pustkowie Alaski. Buck odkrywa, że skład ma uszkodzone hamulce. 1.35 Szansa na miłość *** – komedia rom. USA 2023 3.05 Akacyjowa 38 – serial obycz.	DVB-T Polsat 5.40 Telezakupy TV Okazje 6.00 Nowy dzień 8.00 Halo tu Polsat 11.40 Zakochany Madagaskar – film anim. USA 2013, reż.David Soren, dub. Artur Żmijewski, Piotr Adamczyk 12.15 **** Giganci ze stali – film sf USA/Indie 2011, reż. Shawn Levy, wyk. Hugh Jackman, Dakota Goyo 14.55 **** Ogniem i mieczem – dramat hist. Polska 1999, reż. Michał Żebrowski, Jerzy Hoffman 18.50 Wydarzenia 19.15 Gość „Wydarzeń” 19.55 Farma – reality show 21.00 Must Be The Music (134) – show muz. Polska 2025 Jury: Patricia Kazadi, Maciej Rock, Adam Zdrójkowski 23.10 Jak zostałem gangsterem. **** Historia prawdziwa – dramat kryminalny Polska 2020 Reż. Maciej Kawulski, wyk. Marcin Kowalczyk, Tomasz Włosok, Natalia Szroeder Polska, lata 70. Chłopak odkrywa, że adrenalina wywołuje radość. Szukający mocnych doznań bohater zaczyna dostrzegać błichtr życia poza granicą prawa. 2.10 Terrorysta – film *** sensacyjny W. Bryt. 2012 Reż. Hadi Hajaig, wyk. Sean Bean, Charlotte Rampling, Abhin Galeya Agent MI6 Ewan próbuje ustalić, kim jest nabywca materiałów wybuchowych. Dochodzi do strzelaniny. Terrorysta Ash ucieka i wkrótce dochodzi do zamachu. 4.40 Disco gramy!	DVB-T TVN 5.15 Kto was tak urządził? – program rozrywkowy 5.40 Uwaga! – magazyn publicystyczny 5.55 Ukryta prawda (1624) 6.50 Kuchenne rewolucje: Cieszyń – EkoTradycja 7.45 Dzień Dobry TVN 11.30 Kuchenne rewolucje: Biostro „Szafran”, Kwidzyn / Witnica, Hotel i Restauracja „Witnica” 13.40 Ukryta prawda (1585-1586, 1676) – serial fabularno-dokumentalny Polska 2024 16.50 Szpital św. Anny (119) – serial obycz. Polska 2026 17.55 Detektywi (313) 19.00 Fakty 19.50 Uwaga! – magazyn 20.00 Dungeons & Dragons: **** Złodzijski honor – film fantasy USA 2023 Reż. Jonathan Goldstein, John Francis Daley, wyk. Chris Pine, Michelle Rodriguez, Justice Smith Charyzmatyczny złodziej i jego grupa podejmują się odzyskania relikwii. Ale mężczyzna, który ma cenny artefakt, współpracuje z potężnym czarodziejem. 22.40 Mortal Kombat – film sf *** USA/Australia 2021 Reż. Simon McQuoid, wyk. Lewis Tan, Jessica McNamee, Josh Lawson 0.45 Kuba Wojewódzki (9) – talk show Polska 2025 2.00 Szpital św. Anny (80) 2.45 Uwaga! – magazyn 3.00 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas (13, 14): Dwie panie Grissom / Makabra 4.35 Jak to jest zrobione? – serial dok. Kanada	DVB-T TVN 7 6.50 Szkoła (617, 618) 8.45 Ukryta prawda (1287, 1200, 1201) 11.40 Detektywi (72, 73) 13.35 Miś Yogi – film anim. USA/ Nowa Zel. 2010 15.05 Mała Stopa – film anim. USA 2018 17.10 **** Złoto dla zuchwałych – film wojenny USA/Jugosławia 1970, reż. Brian G. Hutton, wyk. Clint Eastwood, Donald Sutherland 20.00 Jedna noc – komedia rom. Australia 2023 22.00 Królowa przetrwania 23.15 **** Mocny rycerz powstaje – film sens. W. Bryt./USA 2012, reż. Christopher Nolan, wyk. Christian Bale 2.25 Hotel Paradise (36)	DVB-T TV 4 6.00 Strażnik Teksasu (13, 14) 7.55 Gwiazdy kabaretu (5) 8.10 **** Wyspa piratów – film akcji USA/Fr./Wł./Niemcy 1995 10.50 Astérix w Brytanii – film anim. Fr. 1986 12.35 **** Goście, goście – komedia Fr. 1993 14.45 **** Faceci w czerni II – film sf USA 2002 16.40 **** U-571 – dramat USA/Fr./Wł. 2000 19.00 Policjantki i policjanci (1415) 20.00 A na deser... 20.05 **** Witajcie w dżungli – komedia USA 2003 22.00 Gwiazdy kabaretu (176) 23.25 **** Parszywa dwunastka – film woj. USA/W. Bryt. 1967 2.35 Interwencja (5886)	DVB-T TV Trwam 11.25 Głos serca (116) 13.05 Historia krzyża na Tarnicy 13.30 Msza święta z Jasnej Góry 14.30 Drzwi do lasu 15.20 Modlitwa w Godzinie Miłosierdzia 15.00 Mocni w wierze 16.10 Natura obiektywne 16.40 Zniewolenie 16.55 Brat Bronisław z Dębowca 17.30 Łączy nas historia 18.15 Westerplatte młodych 19.00 Warto zauważyć... 19.30 Brat Franciszek 20.00 Informacje 20.20 Różaniec 21.00 Apel Jasnogórski 21.40 Polski punkt widzenia	DVB-T TVP Sport 8.05 Podsumowanie STS Pucharu Polski 11.25 Ring TVP Sport 12.25 Piłka nożna: Liga Mistrzów UEFA: Atlético Madryt – Arsenal FC 14.35 Studio 15.00 (L) Żużel: Indywidualne MP Challenge w Świętochłowicach 18.00 Koszykówka: NBA: 1. runda 20.00 Studio 20.25 (L) Piłka nożna: Betclis 1. Liga: 31. kolejka: Górnik Łęczna – Śląsk Wrocław 23.00 Sportowy wieczór 23.30 Boks: Óscar Valdez – Ricky Medina 1.05 (L) Hokej na lodzie: NHL 4.05 Boks: Efe Ajagba – Charles Martin
---	--	--	--	---	---	---	--

***** koniecznie **** zdecydowanie tak *** możesz ** nie musisz ★ zdecydowanie nie (L) na żywo

(DVB-T) stacje dostępne w naziemnej telewizji cyfrowej

SOBOTA 2 Maja

TVP1

6.20 Balans bieli (134) **7.00** Msza święta na Jasnej Górze **7.40** Rok w ogrodzie **8.05** Rok w ogrodzie extra **8.20** Pełnosprawni **8.50** Ranczo (19): Rozwód z miłości **9.55** Komisarz Alex (28): Bilet do śmierci **10.55** Ojciec Mateusz (132): Radar **11.50** Ogniem i mieczem (3, 4) **14.15** Domowe patenty **14.25** Okrasa łamie przepisy: Zapomniany estragon **14.55** Sanatorium miłości (81)

15.50 (L) **Piłka nożna:** STS Puchar Polski: Finał na PGE Narodowym w Warszawie: Górnik Zabrze – Raków Częstochowa **16.50** **Teleexpress** **17.00 (L)** **Piłka nożna:** STS Puchar Polski: Finał na PGE Narodowym w Warszawie: Górnik Zabrze – Raków Częstochowa **18.40** **Jaka to melodia?** **19.30** **19.30** **19.55** **Pytanie dnia** **20.25** **Komisarz Alex (315, 316)** – serial krym. Polska 2025 **22.15** **Kos** – film hist. Polska/**** Szwecja/Niemcy 2023 Reż. Paweł Maślona, wyk. Bartosz Bielenia, Jacek Braciak, Jason Mitchell **0.20** **Gdzie jesteś, Amando?** **** – dramat kryminalny USA 2007 Reż. Ben Affleck, wyk. Casey Affleck, Morgan Freeman, Ed Harris **2.15** **Zołza** – komedia *** Polska 2022 Reż. Tomasz Konecki, wyk. Małgorzata Kożuchowska, Artur Żmijewski, Anna Dymna **3.55** **Jaka to melodia?**

TVP 2

5.25 Barwy szczęścia (3367, 3368) **6.35** M jak miłość (1928) – serial Polska 2026 **7.30** Pytanie na śniadanie – program informacyjno-publicystyczny **11.30** Górna półka smaku – magazyn **12.10** W poszukiwaniu dobrego filmu – magazyn **12.45** Kolekcja – magazyn **13.05** Panna młoda (85) – serial obyczajowy Turcja 2024 **14.00** Familiada **14.35** Koło fortuny – teleturniej

15.15 **Szansa na sukces. Opole 2026:** Poparzeni Kawą Trzy **16.20** **Na dobre i na złe (991)** – serial obyczaj. Polska 2026 **17.20** **Panna młoda (86)** – serial obyczaj. Turcja 2024 **18.15** **Va banque** – teleturniej **18.50** **Słowo na niedzielę** **19.00** **Informacje kulturalne** **19.25** **Rodzinka.pl (313, 314)** – serial kom. Polska 2026 **20.30** **The Voice Kids:** Bitwa **22.50** **Gabi Drzewiecka zaprasza** – talk show **23.45** **Co się zdarzyło w Las Vegas** – komedia rom. USA 2008 Reż. Tom Vaughan, wyk. Cameron Diaz, Ashton Kutcher, Rob Corddry Narzeczony zrywa zaręczyny z Joy. Złamana, rusza z przyjaciółką do Las Vegas. Jack też przeżywa trudny moment, gdyż został zwolniony z pracy i za namową kolegi jedzie odreagować. **1.25** **Uciekający pociąg** **** – film sens. USA/Izrael 1985 **3.15** **Akacyjowa 38** – serial obyczaj. Hiszpania **4.05** **Rodzinka.pl** – serial kom.

Polsat

5.25 Telezakupy TV Okazje **6.00** Nowy dzień – magazyn informacyjny **8.00** Halo tu Polsat – program informacyjno-publicystyczny **11.40** Ewa gotuje – mag. kulinarny **12.15** *** Karate Kid 2 – film sensacyjny USA 1986, reż. John G. Avildsen **14.50** Shrek – film animowany USA 2001, reż. Andrew Adamson, Vicky Jensen, dub. Zbigniew Zamachowski, Jerzy Stuhr, Adam Ferency

16.40 **Serce nie służy** – *** komedia romantyczna Polska 2018 Reż. Filip Zylber, wyk. Roma Gąsiorowska, Paweł Domagała, Mateusz Damięcki Filip postanawia nadać sens swojemu życiu. Przypomina przyjaciółce o propozycji – jeśli do trzydziestki żadne z nich nie będzie w trwałym związku, to pobiorą się i wychowają dziecko. **18.50** **Wydarzenia** **19.15** **Prezydenci i premierzy** **19.55** **Kabaret na żywo. Chyba Czesuaf** – prog. rozrywkowy **22.00** **Psy 3. W imię zasad** *** – film sens. Polska 2020 Reż. Władysław Pasikowski, wyk. Bogusław Linda, Marcin Dorociński, Cezary Pazura **0.50** **Nie zadzieraj z fryzjerem** *** – komedia USA 2008 Reż. Dennis Dugan, wyk. Adam Sandler, John Turturro, Emmanuelle Chriqui **3.10** **Świat według Kiepskich (561, 562):** Europejski obywatel / Wielki zderzacz hadronów – serial kom. **4.40** **Disco gramy!**

TVN

5.00 Nauka jazdy – program rozrywkowy **5.40** Uwaga! – magazyn **5.55** Ukryta prawda (1625) **6.50** Kuchenne rewolucje: Zielona Góra – Hot Italian Pizza **7.45** Dzień Dobry TVN – program informacyjno-publicystyczny **11.35** Na Wspólnej (4201-4204) **13.35** *** Dennis rozrabiaka – komedia USA 1993, reż. Nick Castle, wyk. Walter Matthau, Christopher Lloyd, Lea Thompson

15.40 **Rodzina od zaraz** **** – komedia USA 2018 Reż. Sean Anders, wyk. Mark Wahlberg, Rose Byrne, Isabela Merced **18.00** **Kuchenne rewolucje:** Poznań – Bistro Brejk **19.00** **Fakty** **19.25** **Mam talent – prosto ze sceny** **19.45** **Mam Talent!** **22.20** **Imprezowi rodzice** ** – komedia USA 2019 Reż. Fred Wolf, wyk. Alec Baldwin, Salma Hayek, Jim Gaffigan **0.15** **Amnezja** – film kryminalny *** USA/Niemcy 2004 Reż. Philip Kaufman, wyk. Ashley Judd, Samuel L. Jackson, Andy Garcia Inspektor Jessica ma rozwiązać zagadkę seryjnych morderstw. Okazuje się, że ofiarą zabójcy padają mężczyźni, z którymi kiedyś łączył ją romans. Śledztwo zaczyna się komplikować. **2.15** **Szpital św. Anny (81)** **3.00** **Uwaga!** – magazyn **3.15** **CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas (15, 16)**

TVN 7

7.00 Bugs Bunny Builders (33, 34) **7.30** **** Batman – film sf USA/W. Bryt. 1989 **10.00** Ukryta prawda (1200, 1192-1195) **15.00** Detektywi (295, 296) **17.55** *** Blueback – dramat Australia 2022, reż. Robert Connolly, wyk. Mia Wasikowska **20.00** *** Lara Croft: Tomb Raider: Kolebka życia – film przygod. USA/Niemcy/Jap./W. Bryt./Hongk. 2003, reż. Jan de Bont, wyk. Angelina Jolie **22.25** **** Super 8 – film sf USA 2011 **0.45** *** Ukryta gra – film sens. USA/Polska 2019 **2.40** Żyjąc z potworem (14) **3.30** Usterka (25)

TVP Kultura

11.10 Droga (2) **12.15** „Unity” – finał zagranicznego programu kulturalnego Polskiej Prezydencji w Brukseli **13.45** *** Frankie i Johnny – musical USA 1966 **15.20** Wydarzenie aktualne **15.50** *** ABBA. Film – film muz. Australia/Szwecja 1977 **17.40** Tamte lata, tamte dni **18.20** *** Paryżanka – komedia Fr./Wł. 1957 **20.00** *** Bolero – film biograf. Fr./Belg. 2024 **22.05** The Rolling Stones – Live At the Wilton Theatre **23.35** **** La Chimera – kom. Wł./Szwajc./Fr./Turcja 2023

TVP Sport

10.00 Podsumowanie STS Pucharu Polski **11.20** Mundial 2026: Legendy miejskie **11.55 (L)** **Płka nożna(k):** Pogoń Szczecin – Czarni Sosnowiec **14.00 (L)** **Lekkoatletyka:** Światowy Festiwal Sztafet **17.00 (L)** **Płka nożna:** Górnik Zabrze – Raków Częstochowa **19.30** NBA Action **20.05** **Płka nożna:** Charytatywny Mecz Gwiazd HS ALL STARS w Chorzowie **22.00** Sportowy wieczór **22.30** **Płka nożna:** Górnik Zabrze – Raków Częstochowa **0.45** Boks: Arthur Biyarslanov – Antonio Collado

TV 4

5.30 Telezakupy TV Okazje **6.00** Łowcy skarbów. Kto da więcej (173) **7.00** Galileo (1098, 1099) **9.05** #JesteśmyDlaDzieci **9.30** A na deser... **9.35** Galileo (1100, 1190, 1191) **12.35** Mini Galileo **12.55** **** Kod nieśmiertelności – film sf USA/Kan./Fr./Niemcy 2011, reż. Duncan Jones, wyk. Jake Gyllenhaal, Jeffrey Wright, **14.55** Policjantki i policjanci (1401-1405) **20.00** Sprawiedliwi – wydział kryminalny (1020-1023) **0.00** Gwiazdy kabaretu (175, 173) **2.05** STOP Drogówka (344) **3.15** Interwencja (5887) **3.25** Lubię Disco! (265)

TV Trwam

11.00 Kropelka radości **12.03** Informacje **12.20** Warto zauważyć... **12.50** Natura obiektywnie **13.30** Msza święta z Jasnej Góry **14.45** Jak wygrać małżeństwo? **15.00** Dzielnia niewiasta **15.15** Mateczniki polskości **15.30** Wierzę w Boga **16.10** Historia PL **17.00** Polka **17.30** Przełamuj bariery **18.15** W naszej rodzinie **19.30** Manna z nieba **19.45** Modlitwa z telefonicznym udziałem dzieci **20.00** Informacje **20.20** Różaniec **21.00** Apel Jasnogórski **21.40** Polski punkt widzenia

TV Puls

5.00 Dyzur (33, 36) **6.00** Kobra – oddział specjalny (8-10) **9.00** Taki jest świat **10.00** Lombard. Życie pod zastaw (699-703, 990-994) **20.00** **** Twierdza – film sensacyjny USA 1996, reż. Michael Bay, wyk. Sean Connery, Nicolas Cage **22.50** **** Człowiek w ogniu – thriller Szwajc./W. Bryt./USA/Meksyk 2004, reż. Tony Scott, wyk. Denzel Washington, Christopher Walken **1.55** *** Raport Peikana – thriller USA 1993, reż. Alan J. Pakula, wyk. Denzel Washington, Julia Roberts

NIEDZIELA 3 Maja

TVP1

6.55 Słowo na niedzielę **7.00** Msza święta na Jasnej Górze **8.00** Tydzień **8.30** Życie po „Sanatorium miłości” **8.55** Alternatywy 4 (4): Profesjonaliści **10.00** Ojciec Mateusz (447): Obiekt **11.00** Między ziemią a niebem **11.45** Święto Konstytucji 3 Maja – transmisja uroczystości **13.25** Kapral Wojtek – film animowany W. Bryt./Polska 2023 **14.25** Dom (14): Ta mała wionolczelistka

16.05 **Dziedzictwo (907)** – serial obyczaj. Turcja **17.00** **Teleexpress** **17.35** **Daję słowo – Maciej Orłós:** Andrzej Seweryn **18.40** **Jaka to melodia?** **19.30** **19.30** **19.55** **Pytanie dnia** **20.25** **Wojna zastępcza (10)** Amerykański wywiad alarmuje, że sprawa ukrytych w Polsce rosyjskich głowic może zablokować wejście do NATO. Artur i Sadowski odkrywają, że afera ta jest jedynie przykrywką. **21.25** **Sanatorium miłości** **22.15** **„Sanatorium miłości”** – kulisy programu **22.20** **Życie po „Sanatorium miłości”** – cykl reportaży **22.50** **Zanim się pojawiłeś** **** – dramat obyczaj. W. Bryt./USA 2016 Reż. Thea Sharrock, wyk. Emilia Clarke, Sam Claflin, Janet McTeer **0.40** **Kos** – film hist. Polska/**** Szwecja/Niemcy 2023 **2.45** **Gdzie jesteś, Amando?** **** – dramat krym. USA 2007 **4.40** **Jaka to melodia?**

TVP 2

5.25 Barwy szczęścia (3370, 3371) – serial obyczajowy Polska 2026 **6.30** M jak miłość (1929) – serial Polska 2026 **7.30** Pytanie na śniadanie – program informacyjno-publicystyczny **11.10** Domowe patenty **11.20** Jak to się mówi, czyli Kasia u Bralczyka **11.50** The Voice Kids (15): Bitwa – program rozrywkowy **14.00** Familiada – teleturniej **14.35** Koło fortuny – teleturniej

15.10 **Szansa na sukces. Opole 2026:** Zwycięzcy „The Voice of Poland” – show **16.15** **Tak to leciało!** **17.15** **Program rozrywkowy** **18.20** **Pan Mama (53):** Bałagan **18.55** **Kocham Cię, Polsko!** **20.20** **Postaw na milion** **21.20** **Kwiatki polskie duże** **22.15** **Obwiniony** *** – thriller W. Bryt. 2023 Reż. Philip Barantini, wyk. Frances Tomelty, Nila Aalia, Chaneil Kular Harri jedzie pociągiem. Na stacji, z której odjechał, dochodzi do zamachu. Obrazy z monitoringu zaczynają krążyć po sieci. Harri zostaje błędnie zidentyfikowany jako terrorysta. **23.50** **Krucjata. Prawo serii (7)** – serial krym. Polska **0.45** **Co się zdarzyło w Las Vegas** – komedia romantyczna USA 2008 Reż. Tom Vaughan, wyk. Cameron Diaz, Ashton Kutcher, Rob Corddry **2.25** **Akacyjowa 38** **3.15** **Rodzinka.pl** **4.30** **Na dobre i na złe**

Polsat

5.25 Telezakupy TV Okazje – program reklamowy **6.00** Nowy dzień **8.00** Halo tu Polsat – program informacyjno-publicystyczny **10.50** ★ Małolaty na obozie – komedia USA 2007, reż. Fred Savage, wyk. Cuba Gooding Jr., Paul Rae **12.45** *** Percy Jackson: Morze potworów – film przygodowy USA 2013, reż. Thor Freudenthal, wyk. Logan Lerman, Alexandra Daddario, Douglas Smith

15.10 **Mastercard Off Camera 2026 – Gala Wręczenia Nagród** – program rozrywkowy **16.10** **Król Artur** – film przygod. *** USA/W. Bryt./Irlandia 2004 Reż. Antoine Fuqua, wyk. Clive Owen, Keira Knightley, Ioan Gruffudd Po latach służby pod wodzą Rzymian rycerze Artura mają wrócić do domów, ale dostają ostatnie zadanie: wyprowadzić rodzinę cesarskiego dostojnika z terenów zajętych przez Sasów. **18.50** **Wydarzenia** **19.35** **Państwo w państwie** **19.55** **Dancing with the Stars. Taniec z gwiazdami** – program rozrywkowy **22.50** **Siostry** – komediodramat *** USA/Niemcy/W. Bryt. 2005 Reż. Curtis Hanson, wyk. Cameron Diaz, Toni Collette, Shirley MacLaine **1.35** **Być jak Kazimierz Deyna** *** – komedia Polska 2012 Reż. Anna Wieczur-Bluszcz **3.55** **Świat według Kiepskich (563):** Skarb prezesa Piątką **4.40** **Disco gramy!**

TVN

5.10 Nauka jazdy (11) **5.40** Uwaga! (7712) – magazyn **5.55** Ukryta prawda (1626) **6.50** Bitwa o gości (8) – reality show **7.45** Dzień Dobry TVN – program inf.-publicystyczny **11.35** Co za tydzień – magazyn **12.20** Mam Talent! **14.55** *** Koniec świata, czyli kogel mogel IV – kom. Polska 2022, reż. Anna Wieczur-Bluszcz, wyk. Grażyna Błęcka-Kolska, Katarzyna Łaniewska, Zdzisław Wardejn

16.50 **Nie lubię poniedziałku** **** – komedia Polska 1971 Reż. Tadeusz Chmielewski, wyk. Jerzy Turek, Andrzej Herder, Halina Kowalska Satyra na polską rzeczywistość wczesnych lat siedemdziesiątych. Wielowątkowa komedia o strasznym dniu – poniedziałku, kiedy nikt nikomu się nie udaje. **19.00** **Fakty** **19.45** **The Traitors. Zdrajcy** **21.30** **Polityka** – dramat obyczaj. ** Polska 2019 Reż. Patryk Vega, wyk. Iwona Bielska, Ewa Kasprzyk, Marcin Bosak Film o przedstawicielach wszystkich frakcji i ugrupowań politycznych w Polsce. Próba pokazania, jak władza i dostęp do publicznych pieniędzy wpływają na osoby na stanowiskach. **0.05** **John Wick 3** **** – film sensac. USA 2019 Reż. Chad Stahelski, wyk. Keanu Reeves, Halle Berry **2.30** **Superwizjer** **3.10** **Szpital św. Anny (82)** **4.00** **Uwaga!** – magazyn

TVN 7

6.55 Bugs Bunny Builders (35, 36) **7.40** *** Dora i Miasto Złota – film przygod. USA/Australia/W. Bryt. 2019 **9.45** Ukryta prawda (1201, 1196, 1197) **14.45** Detektywi (298-300) **17.55** **** Vabank II, czyli iposta – komedia krym. Polska 1984 **20.00** **** Godzilla – film sf USA/Jap. 2014, reż. Gareth Edwards **22.30** *** Na własną rękę – film sens. USA/Meksyk 2002, reż. Andrew Davis, wyk. Arnold Schwarzenegger **0.45** *** Grunt to rodzinka – komedia Fr. 2004, reż. Alain Berbérian, wyk. Christian Clavier **2.30** Żyjąc z potworem (15)

TVP Kultura

10.45 Pan wzywał, Milordzie? (4) **11.45** Wodecki Festiwal – przeboje tamtych lat **12.50** Sean Connery kontra James Bond **13.50** W poszukiwaniu dobrego filmu **14.30** *** Bolero – film biograf. Fr./Belg. 2024 **16.35** Dobry tytuł **17.15** Studio Kultura – niedziela z... **18.00** ★ Hi way – komedia Polska 2006 **19.40** Kabaretowy alfabet Dwójki **20.00** *** Księżna – dramat W. Bryt./Włochy/Francja/USA 2008 **22.00** Kulturalni **22.50** Franco Zeffirelli. Obrazy życia malowane – film dokument.

TVP Sport

5.45 Lekkoatletyka: Światowy Festiwal Sztafet **7.55 (L)** Maraton Praski **10.45** Futbol totalny **11.55 (L)** **Płka nożna:** Sandecja Nowy Sącz – Pog Hale Nowy Targ **14.00 (L)** Lekkoatletyka: Światowy Festiwal Sztafet **17.20** **Płka nożna:** STS Puchar Polski: Finał na PGE Narodowym: Górnik Zabrze – Raków Częstochowa **19.30** Mundial 2026: Legendy miejskie **20.10 (L)** **Płka nożna:** Stal Rzeszów – Wisła Kraków **22.15** Sportowy wieczór **23.00 (L)** NBA: 1. runda **1.45** Lekkoatletyka: Światowy Festiwal Sztafet

TV 4

6.00 Łowcy skarbów. Kto da więcej (174) **6.55** Katakizmy, które wstrząsnęły światem (3, 4) **9.05** Galileo **12.05** Astérix w Brytanii – film animowany Francja 1986 **13.50** *** Faceci w czerni II – film sf USA 2002, reż. Barry Sonnenfeld, wyk. Tommy Lee Jones, Will Smith **15.40** *** Goście, goście – komedia Francja 1993, reż. Jean-Marie Poiré, wyk. Jean Reno **17.55** Uroczysko (239-242) **20.00** Sprawiedliwi. Trójiasto (137-140) **0.00** STOP Drogówka (345) **1.00** Samochody, które podbiły świat (1, 2) **2.55** Intervencja (5888, 1889)

TV Trwam

9.30 Maryja, Matka ludzi **9.50** Muzyczne chwile **10.00** Głos serca (117) **10.45** Fatima – miejsce wybrane przez Maryję **11.00** Uroczystości NMP Królowej Polski **13.10** Papież Polak do rodaków **13.40** Fatima. Ostatnia tajemnica **15.00** Wieś to też Polska **16.10** Koncert życzeń **17.00** Żyłem blisko świętego **17.30** Sól Ziemi **18.15** Rozmowy niedokończzone **19.30** Baśniowy teatr lalek **20.00** Informacje **20.20** Różaniec **21.00** Apel Jasnogórski **22.00** Mocni Jego mocą **22.30** Muzyczne chwile

TV Puls

5.00 Dyzur (38) **5.35** Taki jest świat **5.55** Don Matteo: Boski detektyw (15-18) **10.30** **** Robin Hood: Faceci w rajtuzach – komedia USA/Francja 1993 **12.40** *** Mildred i Mityczna Pantera – komedia Nowa Zel./USA 2024 **14.55** *** Pies – komedia USA 2022 **17.00** **** Forrest Gump – komediodramat USA 1994 **20.00** *** Mechanik: Prawo zemsty – film sens. USA 2011 **21.55** *** Osaczony – film akcji USA/Niemcy 2005 **0.10** Badh – film sens. Fr. 2025 **2.05** Dyzur (39)

***** koniecznie **** zdecydowanie tak *** możesz ** nie musisz ★ zdecydowanie nie (L) na żywo

(DVB-T) stacje dostępne w naziemnej telewizji cyfrowej

Butelki z kaucją i puszki aluminiowe nie trafiają już do samorządów. Spółki komunalne nagle straciły dopływ pieniędzy z tego tytułu. Coraz częściej słychać głosy, że skończy się to podwyżką opłat za odbiór odpadów.

JAK PRZECHYTRZYĆ AUTOMAT W SYSTEMIE KAUCYJNYM

Klienci w całej Polsce narzekają na działanie systemu kaucyjnego. Ale można ułatwić sobie życie, jeśli zna się zasady. Niektórzy nawet sporo zarabiają.

Matylda Witkowska

Pana Grzegorza z Łodzi system kaucyjny doprowadził niedawno na skraj załamania nerwowego. Początkowo Łódzianin do pomysłu zbierania opakowań był pełen zapału. Przez kilka tygodni pieczołowicie odkładał butelki i puszki, by przy okazji zakupów zawieźć je do najbliższego supermarketu. - Butelki i puszki składowałem w worku na balkonie. Gdy zaczęły się wysypywać, zabrałem worek i pojechałem do osiedlowej Biedronki - opowiada pan Grzegorz.

Niestety automat w supermarketzie z jakiegoś powodu był nieczynny, podobnie jak pozostałe na jego osiedlu. Pan Grzegorz próbował szczęścia w kilku miejscach, ale wszędzie coś było nie tak.

- Mnóstwo osób oddaje na naszym osiedlu butelki, nawet automaty w supermarketach nie są w stanie ich pomieścić. Natomiast w Żabce butelkomat jest chyba wielkości lodówki, miejsce w nim robi się przez chwilę, potem ludzie się rzucają z butelkami i znów jest pełen, i odmawia przyjmowania - opowiada Łódzianin.

W końcu dzień przed świętami automat w Biedronce nagle zadziałał. - Ucieszyłem się jak dziecko, pobiegłem do domu po mój worek z balkonu, wróciłem do sklepu, wrzuciłem butelki i dostałem paragon. Wyszło 19 zł, więc całkiem niemało - opowiada Łódzianin.

Po świętach chciał wykorzystać voucher na zakupy, ale okazało się, że kasa zupełnie go nie widzi.

- Na miejsce został wezwany kierownik, okazało się, że automat drukuje paragony z błędem i system kaucyjny w ogóle ich nie widzi. Po debacie pieniądze wypłaciła mi kasjerka. A automat znowu został wyłączony - opowiada pan Grzegorz.

Tu awaria, tam kolejka

Panu Dariuszowi z Łęczycy na myśl o butelkomatach też podnosi się ciśnienie. - Miałem już pełen bagażnik toreb z plastikowymi butelkami, wciąż dochodziły nowe, a nie miałem gdzie oddać. W tym tygodniu oddałem je w jednej z Biedronek, gdzie automat działał. Wcześniej jednak wykonałem po marketach pięć kursów samochodem na diesla, więc nie wiem czy na tym właśnie ma polegać ekologia - mówi.

Problemy z oddaniem butelek miał też pan Andrzej z Pabianic. - W jednym sklepie w Pabianicach automat zamknięty, bo była „awaria”, w drugim okazało się, że „nie przyjmuje butelek”. W trzecim automat działał, ale stało przed nim kilkanaście osób, każda z workiem butelek za kilkadziesiąt złotych. Pojechałem do Dino, w którym nie ma automatu i ekspedientki przyjmują butelki ręcznie, i w końcu się udało - relacjonuje.

Pan Andrzej zwraca uwagę na problemy z czystością: - Przed automatami ciągle coś jest rozlane, pracownicy sklepów nie nadążają ze sprzątaniem. Problemem są też butelki z resztkami napojów w domach. Już myślę o tym, jak latem do takich butelek będą zlatywać się muchy.

Pracownicy marketów też nie kochają systemu kaucyjnego. Dla nich obsługa automatów to dodatkowy obowiązek i konieczność wysłuchiwanie skarg klientów. Natomiast mniejsze sklepy w większości butelek nie przyjmują.

- Nie mam miejsca na składowanie butelek, nie chce mi się też wbić tych butelek do systemu. Na te kilka oranżad i wód mineralnych, które sprzedaję, nie opłaca się tego robić - mówi drobny sklepikarz z Łodzi.

Codzienny absurd życia Polaków

Dystans Polaków wobec systemu kaucyjnego potwierdził opublikowany w marcu sondaż IBRIS dla „Rzeczpospolitej”. Wynika z niego m. in., że ponad połowa Polaków (50,5 proc.) ocenia system źle, a prawie połowa (48,1 proc.) w ogóle z niego nie korzysta.

Na to badanie powołali się działacze Konfederacji, którzy w zeszłym tygodniu do biur Kancelarii Obywatelskiej w całej Polsce przynieśli worki pełne zebranych opakowań kaucyjnych. - System kaucyjny stał się codziennym absurdem życia Polaków. Polacy zostali zmuszeni do życia jak śmieciarze, którzy na zakupy udają się z workami butelek - mówiła w Łodzi Paula Poreda z Nowej Nadziei. W biurze KO tak nie myśłano - pracownicy odebrali butelki i podziękowali za obywatelską postawę.

System kaucyjny wprowadzono w Polsce w październiku ubiegłego roku, by osiągnąć unijne poziomy recyklingu butelek. Do 2030 roku co najmniej 90 proc. jednorazowych plastikowych butelek i metalowych puszek na napoje powinno trafiać do recyklingu. Te wymagania nie zostały wprowadzone bez powodu. Z jednej strony mają zmniejszyć ilość śmieci, które trudno się rozkładać, z drugiej - zmniejszyć zużycie surowców. Recykling ma też zmniejszyć ilość groźnego mikroplastiku w środowisku - choć butelki nie stanowią jego głównego źródła.

Operatorzy systemu i sklepy podkreślają, że trzeba uzbroić się w cierpliwość, bo system się „dociera” i z każdym miesiącem będzie łatwiej. Parę pomysłów na ułatwienia podsunął pod koniec lutego na IV Kongresie Miast i Biznesu w Pabianicach. Prelegenci przypomnieli, że istnieją takie rozwiązania jak np. montaż przez gminy butelkomatów przy popularnych deptakach czy plażach obok koszy na śmieci.

- Prosimy o cierpliwość. Ten system jest potężny, dotyczy kilkunastu miliardów opakowań. Te opakowania pojawiły się teraz masowo na półkach, wymagają oddania i odbierania przez operatora. Nie wszystkie urządzenia zostały uruchomione, jest dużo zbiórki manualnej, ale z czasem będzie ona zastępo-

wana przez maszyny - mówiła nam podczas kongresu Magdalena Markiewicz, prezes zarządu spółki PolKa Polska Kaucja, która jest jednym z operatorów systemu.

Wracają zbieracze surowców wtórnych

Tymczasem Polacy powoli przyzwyczajają się do systemu kaucyjnego, a niektórzy nawet się z niego cieszą. Do Łodzi po wielu latach wrócili zbieracze surowców wtórnych ze śmietników, których Polska ćwierć wieku temu poznała za sprawą filmu „Edi”. Osoby grzebiące w śmietnikach - dziś już zwykle w jednorazowych rękawiczkach - można codziennie spotkać na przystanku Piotrkowska Centrum, a także na wielu osiedlach w całej Polsce.

Rekordziści zbierają naprawdę ładne pieniądze. Obecny rekord należy do klienta z Wrocławia, który w marcu przyniósł do tamtejszej Biedronki... 807 opakowań i otrzymał voucher na zakupy za 403,50 zł. To jednak prawdopodobnie nie koniec, bo rekordy zwrotów z miesiąca na miesiąc rosną.

Biedronka, która przekroczyła w marcu liczbę 2000 czynnych butelkomatów, zapewnia, że butelki zwrotne przyjmowane są we wszystkich sklepach, choć okresowo w czasie dużego natężenia ruchu automaty mogą być przeciążone. Wśród powodów są też te powstające z winy klientów, np. wkładanie brudnych lub nieopóźnionych opakowań.

- Wszystkie sklepy Biedronka, w których sprzedawane są produkty objęte systemem kaucyjnym, prowadzą ich zbiórkę - zarówno w sposób automatyczny (recykloboksy), jak i manualny (recykloboksy), w zależności od etapu wdrożenia danego rozwiązania oraz uwarunkowań lokalnych - zapewniał nas kilka tygodni temu Leszek Dąbrowski, młodszy menedżer ds. relacji instytucjonalnych w sieci Biedronka.

Natomiast na problem zapchanych automatów jest proste rozwiązanie, o którym mało klientów wie. Każdy sklep o powierzchni ponad 200 mkw. musi przyjąć butelki, a automat jest tylko jedną z opcji. „Jeśli butelkomat nie działa, nie rezygnuj ze zwrotu. Sklep, który ma ustawowy obowiązek przyjmowania opakowań i zwrotu kaucji, powinien przyjąć je również poza automatem i wypłacić należną kwotę” - radzi rządowy portal gov.pl.

Tę samą radę podpowiada nam Biedronka. - W czasie wyłączenia urządzeń z użytku klienci mogą zwrócić opakowania bezpośrednio w sklepie - przy kasach. Obsady sklepów zostały ponownie poinformowane o obowiązku zapewnienia takiej możliwości w przypadku awarii automatu - zapewnia Leszek Dąbrowski. ©©

Bezpłatne leki dla seniorów: na liście zabrakło ważnego preparatu. Co robić?

Ola Głowacka
redakcja@stronazdrowia.pl

Na najnowszej liście darmowych leków dla osób po 65. roku życia zabrakło Pradaxy, czyli jednego z popularnych doustnych leków przeciwzakrzepowych.

31 marca Ministerstwo Zdrowia poinformowało, że na wniosek podmiotu odpowiedzialnego Boehringer Ingelheim sp. z o.o. produkt leczniczy Pradaxa (dabigatran) został wyłączony z bezpłatnego wykazu leków dla seniorów, czyli osób powyżej 65. roku życia.

Zmiana ta została ujęta w obwieszczeniu MZ z 17 marca 2026 r. w sprawie wykazu refundowanych leków, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyrobów medycznych. Nowe zasady obowiązują od 1 kwietnia 2026 roku.

Pradaxa to lek stosowany m.in. w leczeniu i profilaktyce zakrzepicy żył głębokich oraz zatorowości płucnej. Jego brak na liście D2 wywołał pytania o dalszy dostęp do terapii.

Ministerstwo Zdrowia uspokaja: est 13 alternatyw z dabigatranem

Resort zdrowia podkreśla, że mimo wycofania Pradaxy pacjenci nadal mają dostęp do bezpłatnych leków zawierających dabigatran, ponieważ w refundacji pozostaje 13 indywidualnych produktów leczniczych z tą samą substancją czynną.

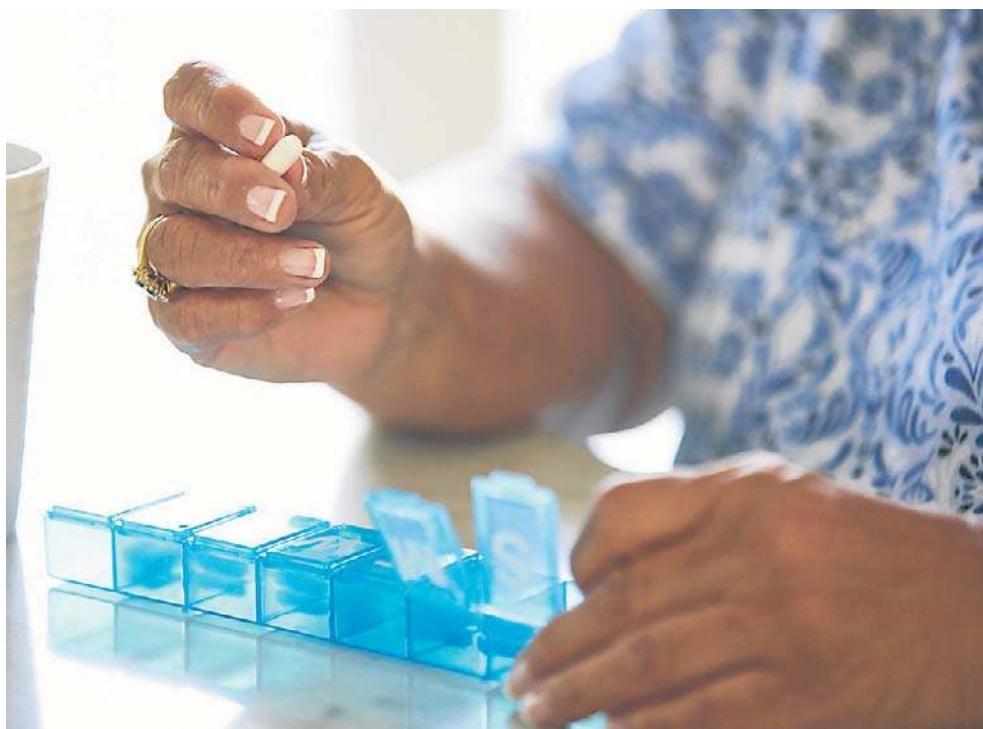
Wszystkie te preparaty znajdują się na liście D2 - leków bezpłatnych dla osób powyżej 65. roku życia.

WARTO WIEDZIEĆ

Zakrzepica żył – objawy

Najpowszechniejsze objawy zakrzepicy nóg to:

- tępy ból o stałym umiarkowanym natężeniu, który nasila się przy poruszaniu się,
- obrzęk,
- podwyższony poziom ocieplenia skóry,
- zasinienie skóry w obrębie zmian zakrzepowych,
- zwiększony stopień napięcia skóry,
- ból przy ucisku miejsca dotkniętego zmianami chorobowymi,
- powiększenie żył powierzchownych,
- zwiększona temperatura ciała, która stanowi konsekwencję procesów zapalnych toczących się w organizmie.

Pradaxa znalazła się poza listą bezpłatnych leków dla seniorów.

Ministerstwo Zdrowia wskazuje, że w celu zachowania faktycznego dostępu do leczenia możliwa jest zamiana leku w aptece.

Dotyczy to recept na Pradaxę wystawionych przed 1 kwietnia 2026 roku, z przysługującą pacjentowi zniżką oraz z kodem uprawniającym do dodatkowego S.

W takiej sytuacji farmaceuta może wydać inny lek z dabigatranem, który znajduje się na liście leków bezpłatnych dla seniorów – bez dodatkowych kosztów dla pacjenta.

Pozostałe warunki realizacji recepty muszą jednak zostać zachowane.

Jednocześnie resort przypomina, że dabigatran został całkowicie wyłączony z listy leków bezpłatnych we wskazaniu dotyczącym profilaktyki przeciwzakrzepowej u pacjentów z migotaniem przedsionków.

Lista bezpłatnych leków z dabigatranem dla seniorów (stan na 1 kwietnia 2026 r.)

Na liście D2 pozostają następujące preparaty:

Dabigatran Eteksylan Stada

- kaps. twarde, 110 mg, 60 szt. - leczenie oraz profilaktyka nawrotów zakrzepicy żył głębokich lub zatorowości płucnej u osób powyżej 18. roku życia
- kaps. twarde, 150 mg, 60 szt. - leczenie oraz profilaktyka nawrotów zakrzepicy żył głębokich lub zatorowości płucnej u osób powyżej 18. roku życia

Daxanlo

- kaps. twarde, 110 mg, 30 szt.

- kaps. twarde, 110 mg, 60 szt. - prewencja pierwotna żyłnej choroby zakrzepowo-zatorowej po alloplastyce biodra lub kolana, leczenie oraz profilaktyka nawrotów ŻŻG i ZP
- kaps. twarde, 150 mg, 30 szt.
- kaps. twarde, 150 mg, 60 szt. - leczenie oraz profilaktyka nawrotów ŻŻG i ZP

Mirexan

- kaps. twarde, 110 mg, 30 szt.
- kaps. twarde, 150 mg, 30 szt.

Telexer

- kaps. twarde, 110 mg, 30 szt.
- kaps. twarde, 150 mg, 30 szt.

- kaps. twarde, 150 mg, 180 szt. - leczenie oraz profilaktyka nawrotów ŻŻG i ZP

Wasedoc

- kaps. twarde, 110 mg, 60 szt. - prewencja pierwotna po alloplastyce biodra lub kolana, leczenie oraz profilaktyka nawrotów ŻŻG i ZP
- kaps. twarde, 150 mg, 60 szt. - leczenie oraz profilaktyka nawrotów ŻŻG i ZP

Co powinni zrobić seniorzy

przyjmujący leki przeciwzakrzepowe?

Ekspert przypomina, że każda zmiana w leczeniu powinna odbywać się we współpracy z lekarzem lub farmaceutą. Seniorzy, którzy przyjmowali Pradaxę, nie powinni samodzielnie odstawiać terapii, lecz sprawdzić, czy przysługuje im zamiana na inny refundowany preparat z dabigatranem.

Zmiany na listach refundacyjnych to nie tylko kwestia formalna – dla wielu pacjentów

oznaczają realny wpływ na codzienne poczucie bezpieczeństwa i komfort leczenia.

Nowa lista refundacyjna

Od 1 kwietnia obowiązująca nowa lista leków refundowanych. Jedną ze zmian są wyższe opłaty dla pacjentów z cukrzycą. W części przypadków zmiany są symboliczne, ale w innych rachunek rośnie nawet o 105 zł za opakowanie.

Kwietniowa lista refundacyjna obejmuje 243 decyzje dotyczące kontynuacji refundacji oraz 16 nowych terapii.

Wśród nowych terapii 14 dotyczy chorób onkologicznych, a 2 wskazań nieonkologicznych. Sześć z nich jest ukierunkowanych na leczenie chorób rzadkich.

Większość nowych terapii - 15 - będzie dostępna w ramach programów lekowych, a jedna w refundacji aptecznej.

Nowe refundowane terapie obejmują m.in. leczenie raka wątroby i pęcherzyka - niwolumab + ipilimumab, raka dróg żółciowych - pemigatynib, niedrobnokomórkowego raka płuca - atezolizumab oraz amiwantamab z chemioterapią, nowotworów z mutacją BRAF V600E - enkorafenib + binimetinib, hormonozależnego raka piersi - palbocyklib + fulwestrant.

Na liście znalazły się także nowe opcje leczenia chorób hematologicznych.

Dodatkowo refundacją objęto m.in. docetaksel w raku przełyku oraz paklitaksel w zaawansowanym raku żołądka. ©

Świadczenie honorowe dla stulatków wynosi 6 938,92 zł brutto miesięcznie.

Prawie 7 tysięcy złotych miesięcznie dożywotnio. Komu przysługuje to świadczenie?

Katarzyna Wąs-Zaniuk
katarzyna.was-zaniuk@polskapress.pl

Od marca wzrosła wysokość świadczenia honorowego, dla osób które ukończyły sto lat. Obecnie wynosi 6 938,92 zł brutto.

Od 1 marca 2026 r. świadczenie honorowe dla osób, które ukończyły 100 lat, wynosi 6 938,92 zł brutto miesięcznie. To zauważalny wzrost. Jeszcze do końca lutego stulatki otrzymywały 6 589,67 zł, więc marcowa waloryzacja podniosła świadczenie o 349,25 zł.

W grudniu ubiegłego roku świadczenie honorowe w Polsce pobierało łącznie 4057 osób, z czego prawie 150 miało co najmniej 105 lat. Jak ujawnił jakiś czas temu Zakład Ubezpieczeń Społecznych, to w zdecydowanej większości kobiety.

Komu przysługuje świadczenie honorowe?

Świadczenie honorowe przysługuje osobie, która spełnia łącznie następujące warunki:

- ma obywatelstwo polskie,
- ukończyła 100 lat,
- w ostatnim dniu miesiąca poprzedzającego miesiąc ukończenia 100 lat ma prawo do świadczenia przewidzianego w ustawie o świadczeniu honorowym (np. emerytury lub renty).

W takiej sytuacji prawo do świadczenia honorowego zo-

stanie przyznane automatycznie, bez potrzeby składania wniosku.

Przez ponad 50 lat, od 1972 roku, osoby, które ukończyły 100 lat, mogły otrzymać przyznaną wyjątkowo tzw. honorową emeryturę. Jej wysokość była stała i odpowiadała kwocie bazowej obowiązującej w dniu setnych urodzin, co oznaczało, że świadczenia różniły się między poszczególnymi osobami.

Raz przyznane świadczenie nie podlegało waloryzacji i pozostawało niezmiennie przez całe życie. Od 1 stycznia 2025 roku zasady te uległy zmianie. Świadczenie honorowe zostało uregulowane ustawowo i wprowadzono jedną, wspólną dla wszystkich kwotę.

Kto musi złożyć wniosek o świadczenie honorowe?

Do złożenia wniosku zobowiązane są osoby, które nie pobierają emerytury ani renty z żadnego organu emerytalnego, ale spełniają pozostałe warunki – ukończyły 100 lat, mają polskie obywatelstwo oraz przez co najmniej 10 lat po 16. roku życia miały centrum interesów życiowych w Polsce.

Formularz wniosku o świadczenie honorowe (ESH) jest dostępny na stronie internetowej zus.pl i w każdej placówce Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. ©

Prawo do świadczenia honorowego zostaje przyznane automatycznie, bez potrzeby składania wniosku.

Krzyżówka panoramiczna

strzyże trawę

„Kiwi” do butów

kaczka białooka

łowicki strój ludowy

kuzynka łosiosa

karty do wróżb

ruchoma zasłona drobny gust

antyczny nagrobek

kanon moralności

antonim mety

miara pojemności

norma, reguła

pojawia się o północy

dawny okręt wojenny

pracownik leśny

1

10

14

12

zieleni lub róż

jacht feligi lekka tkanina

górna część tułowia

naturalność, prostota

demon miejsce w rankingu

9

groźna przepowiednia

ciężarówka z NRD

ostrze golarki

weksel ciągnięty

na brzeże portowe

pasek wokół helmu

spis potraw

apetyt, ochota

warzywo podobne do pietruszki

dawny środek do narkozy

atom z ładunkiem

5

mieszka w wawelskim grodzie

11

6

2

8

rymski bożek z łukiem

płynię przez Łęborg

bicz spleciony z rzemieni

postrach piratów drogowych

13

melancholia, posępność

3

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

Litery z pól ponumerowanych od 1 do 14 utworzą rozwiązanie: dokończenie dowcipu z okienka.

Uśmiechnij się!

– Słyszałem, że się ponownie ożeniłeś?
– Tak, z Danutą.
– Siostrą twojej pierwszej żony?
– Tak.
– Dlaczego?
– Przyzwyczaiłem ...

Krzyżówka A-Ż

Każdy odgadnięty wyraz (w nawiasie liczba liter) zaczyna się literą poprzedzającą określenie. Miejsce wpisywania – do odgadnięcia. Litery w polach z kropką, czytane rzędami, utworzą rozwiązanie.

- A) największy amerykański stan (6).

B) część gałki ocznej otaczająca tęczówkę (6).

C) lekceważył ogólnie przyjęte wartości (5).

D) tworzywo skóropodobne (5).

E) zabezpieczenie przed promieniowaniem (5).

F) jednostka pojemności elektrycznej (5).

G) duży odłamek skalny (4).

H) tradycyjna chusta islamska muzułmanek (6).

I) samica ptaka domowego z koralami (8).

J) polski poeta i fraszkopis, autor „Tresowanego motyla” (3,6).

K) ciało niebieskie z warkoczem (6).

Ż

A

- L) samosąd na Dzikim Zachodzie (5).

Ł) odbłask światła nad horyzontem (4).

M) 1/3 rzymskiej kohorty (7).

N) otoczka wokół głowy świętego (4).

O) mały akwen w ogrodzie (5).

P) niewielki komputer przenośny (7).
- R) film z rolą Jeana Reno (5).

S) ostre natarcie kawalerii (6).

T) duże jezioro w Afryce (9).

U) grzecznościowe pochylenie głowy (5).

W) masówka przedwyborcza (4).

Z) ubiega się o względy panny (8).

Ż) gwarantuje spłatę kredytu; poręczyciel (6).

Krzyżówka z hasłem

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

5

15

6

4

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16

Litery z pól ponumerowanych w prawym dolnym rogu od 1 do 16 utworzą rozwiązanie: przysłowie wietnamskie.

- Poziomo:

3) ogonek przed sklepem,

7) gromada sardynek,

8) pokaz mody,

9) sportowe łyżwy,

10) przy wale studni,

12) walczy z pożogą,

14) klient, konsument,

16) kuna leśna,

19) animuje kukielki w teatrze,

20) nogi ptaków grzebiących,

21) na głowie pływaka,

22) rozsądek, roztropność.
- Pionowo:

1) czarna skała magmowa,

2) interesuje speleologa,

3) duchowny w armii,

4) autor nastrojowych wierszy,

5) drzewo Filona i Laury,

6) stan w USA z Montgomery,

11) „... Piszczek”,

12) broń myśliwska,

13) Sykstyńska w Watykanie,

15) kryształ do słodzenia,

17) Szczerebiec lub Zerwikaptur,

18) sitwa, kamaryla.

kwiat polny, chaber

drapieżny kot

antylopa z Azji

kodeks samurajów

kuzyni z Ameryki

WIROWKA PANORAMICZNA

ssak leśny, jaźwiec

obierki ziemniaków

ukraiński złoty

podział w partii

leśne pustkowia

Początek wpisywania odgadniętych wyrazów w polach z kreską, kierunek zegarowy. Litery w oznaczonych polach, czytane rzędami, utworzą rozwiązanie: przysłowie.

Duet jolek

J

A

M

E

S

B

O

N

D

9

5

8

10

11

4

3

2

7

6

Litery z pól ponumerowanych od 1 do 11 utworzą rozwiązanie.

- W przypadkowej kolejności:

– żona króla Artura

– boczne skrzydło pałacu

– wytworny strój balowy

– potrawa z podrobów

– miasto w stanie Michigan

– ogrodowy skrzat

– miasto w Andaluzji

– odmiana jabłoni

– wiaderko z klepek

– stolica Polinezji Francuskiej

– zielony w puszcze

– kowbojski kapelus

Logogryf

1

2

3

4

5

Litery w polach z kropką, czytane rzędami, utworzą rozwiązanie: tytuł sztuki teatralnej.

- 1) rodzaj podnośnika,

2) hałny lub zefir,

3) słodycz na patyku,

4) włoska pani,

5) Elza z buszu.

Szyfr

1

6

3

7

2

4

11

8

13

5

9

10

12

Litery z pól od 1 do 13 utworzą rozwiązanie: imię i nazwisko słynnej amerykańskiej aktorki.

- Poziomo:

1) ... Loy, gwiazda filmowa sprzed lat,

8) tropikalny, soczysty owoc.

Pionowo:

1) aktor bez słów,

2) płynię przez Florencję.

Krzyżówka

1

2

3

4

5

6

7

Litery w polach z kropką, czytane rzędami, utworzą rozwiązanie.

- Poziomo:

1) „mleczny” owoc,

4) w parze z igłą,

5) kremowe ciastko,

6) pękate naczynie,

7) grający mebel.

Pionowo:

1, 2, 3) instrumenty muzyczne.

Rozwiązania

Krzyżówka A-Ż: pieczarka.
Logogryf: „Wariat i zakomica”.
Craig: szyfr: Marilyn Monroe;
Kra: kitarą: duet Jolek: Daniel
Złoty: zabijał prawe: krzyżow-
wymaga: krzyżówka z hasłem:
panoramiczna: Odwaga siły
...się do tęsłowej; wirówka
Krzyżówka panoramiczna: